

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

4 Μαΐου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2472

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 267/21-04-2026

Ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα» («Religious Studies and Intercultural Research»).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141), και ειδικότερα τα άρθρα 79 έως και 88,
2. την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα»,
3. την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/16-02-2023 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)» (Β' 1079),
4. τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83),
5. το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124),
6. τον ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189) και ιδίως τα άρθρα 14 και 15,
7. την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466),
8. τον ν. 4589/2019 «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις» (Α' 13),
9. την υπ' αρ. 249/30-12-2025 (Β' 7379) απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία τροποποιήθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ,
8. το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του ΕΚΠΑ (9η συνεδρίαση 24-02-2025),
9. το απόσπασμα πρακτικού της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΕΚΠΑ (συνεδρία 18-03-2025),
10. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (9η συνεδρία 02-04-2025),
11. την απόφαση πιστοποίησης του Συμβουλίου Αξιολόγησης και Πιστοποίησης της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.) (συνεδρία 57η/09-02-2026),
12. το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ, όπου επικυρώνεται η απόφαση ίδρυσης του ΠΜΣ του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του ΕΚΠΑ με τίτλο «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα» («Religious Studies and Intercultural Research») (7η συνεδρία 02-04-2026),

13. το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού,
14. το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ - ΜΙΤΟΣ, αποφασίζει:

Την ίδρυση και τη λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του ΕΚΠΑ με τίτλο «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα» («Religious Studies and Intercultural Research»), από το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026, σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, ως ακολούθως:

Άρθρο 1 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΠΜΣ σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 είναι:

1.1 Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

1.2 Σε επίπεδο Τμήματος αρμόδια όργανα είναι:

1.2.1 Η Συνέλευση του Τμήματος. Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

α) Εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης ΠΜΣ, καθώς και την παράταση της διάρκειας του ΠΜΣ,

β) ορίζει τον/την Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ,

γ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο ΠΜΣ,

δ) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του ΠΜΣ,

ε) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

στ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,

ζ) εγκρίνει τον απολογισμό του ΠΜΣ,

η) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου.

1.2.2 Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ

Η ΣΕ αποτελείται από τον/την Διευθυντή/ντρια του ΠΜΣ και τέσσερα (4) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του ΠΜΣ και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο σε αυτό. Η ΣΕ είναι αρμόδια για:

α) την παρακολούθηση και τον συντονισμό λειτουργίας του προγράμματος,

β) την κατάρτιση του προϋπολογισμού του ΠΜΣ,

γ) την εισήγηση για την κατανομή του διδακτικού έργου,

δ) την εισήγηση προς τη Συνέλευση του Τμήματος για θέματα που αφορούν στην αποτελεσματική λειτουργία του ΠΜΣ.

1.2.3 Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ

Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ είναι μέλος της ΣΕ και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης. Έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Συγκαλεί τη ΣΕ, κατάρτιζει την ημερήσια διάταξη και προεδρεύει στις εργασίες της,

β) εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος θέματα σχετικά με το ΠΜΣ,

γ) μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της ΣΕ και της Συνέλευσης του Τμήματος,

δ) συντονίζει το διδακτικό και διοικητικό έργο του ΠΜΣ.

1.3 Η Γραμματεία του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας είναι αρμόδια για τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη της λειτουργίας του ΠΜΣ, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας της διαδικασίας εισδοχής υποψηφίων, της τήρησης των οικονομικών στοιχείων του Προγράμματος, της γραμματειακής υποστήριξης της ΣΕ, της καταχώρισης βαθμολογιών κ.λπ.

Άρθρο 2 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ

2.1 Το ΠΜΣ «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα» έχει ως αντικείμενο τη διεπιστημονική καλλιέργεια των Θρησκευτικών Σπουδών και της Διαπολιτισμικής Έρευνας με επίκεντρο: α) την ιστορία, τη θεολογία, τους θεσμούς των Θρησκειών, β) τον θρησκευτικό πολιτισμό σε συνάρτηση με τη διαπολιτισμική αγωγή, γ) τη διεπιστημονική προσέγγιση των θρησκευτικών σπουδών με τις κοινωνικές επιστήμες και δ) το τρίπτυχο ηγεσία, δίκαιο και οικονομία στην εκκλησιαστική διοίκηση. Το Πρόγραμμα αξιοποιεί την επιστημονική εξειδίκευση και την ερευνητική παράδοση του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας, προσφέροντας ένα δομημένο ακαδημαϊκό περιβάλλον που συνδυάζει τις θεολογικές και θρησκευολογικές

σπουδές με την διεπιστημονική έρευνα. Το ΠΜΣ, μέσω των ακαδημαϊκών συνεργασιών του Τμήματος, συμβάλλει στην ανάπτυξη των θρησκευτικών και διαπολιτισμικών σπουδών στον ελληνικό ακαδημαϊκό χώρο, ανταποκρινόμενο στις διεθνείς εξελίξεις του κλάδου. Η αυξανόμενη διεθνής αλληλεπίδραση και η διεπιστημονική προσέγγιση που προωθούνται από κορυφαία πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα καταδεικνύουν τη σημασία της μελέτης των θρησκειών, των θεολογικών παραδόσεων και των σύγχρονων προκλήσεων που αυτές αντιμετωπίζουν. Η ένταξη του ΠΜΣ σε αυτό το πλαίσιο ενισχύει τη διεθνή παρουσία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και διευρύνει τις προοπτικές ακαδημαϊκής έρευνας και διαλόγου.

2.2 Σκοπός του ΠΜΣ είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και εξειδίκευσης σε όλους τους ακαδημαϊκούς κλάδους που καλύπτουν η Θεολογική και η Θρησκευσιολογική Επιστήμη. Η επιστημολογική συγκρότηση του Προγράμματος ανταποκρίνεται στις θεμελιώδεις απαιτήσεις της ακαδημαϊκής έρευνας και τους μετασχηματισμούς της κοινωνικής πραγματικότητας.

Το ΠΜΣ αποβλέπει α) στην ανάπτυξη ερευνητικών και αναλυτικών δεξιοτήτων, εστιάζοντας στη διασύνδεση των θρησκευτικών παραδόσεων με τις σύγχρονες κοινωνικοπολιτικές δυναμικές, τις διεργασίες του διαπολιτισμικού διαλόγου, τις επιστημονικές μεθόδους μελέτης των θρησκευτικών ζητημάτων και τις εφαρμογές της θρησκευτικής γνώσης σε σύνθετα πολιτισμικά και κοινωνικά περιβάλλοντα και β) στη διεύρυνση των επαγγελματικών προοπτικών των αποφοίτων, εξασφαλίζοντας τόσο την εμβάθυνση στην ειδικότητά τους όσο και την ενίσχυση των διεπιστημονικών τους δεξιοτήτων. Οι γνώσεις και δεξιότητες που θα αποκτήσουν θα τους επέτρεψαν να δραστηριοποιηθούν σε ένα ευρύ φάσμα επαγγελματικών πεδίων της σύγχρονης αγοράς εργασίας.

Ειδικότερα, θα τους προσφέρεται η επιστημονική επάρκεια ώστε να εργαστούν:

2.2.1 Στη δημόσια διοίκηση και σε διεθνείς οργανισμούς: Ως ειδικοί επιστήμονες, αναλυτές ή σύμβουλοι σε κυβερνητικούς φορείς, δημόσιες επιχειρήσεις, διεθνείς οργανισμούς, μη κυβερνητικές οργανώσεις και διακρατικά κέντρα ανάλυσης πολιτικών και κοινωνικών ζητημάτων.

2.2.2 Σε θρησκευτικούς φορείς: Αναλαμβάνοντας καίριες θέσεις που απαιτούν εξειδικευμένη γνώση των θρησκευτικών, πολιτιστικών και κοινωνικών ζητημάτων σε θρησκευτικούς οργανισμούς, εκκλησιαστικά ιδρύματα και νομικά πρόσωπα θρησκευτικού χαρακτήρα.

2.2.3 Στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και την επικοινωνία: Ως δημοσιογράφοι, αναλυτές διεθνών σχέσεων και πολιτικών εξελίξεων, αρθρογράφοι και παραγωγοί επιστημονικών και πολιτιστικών εκπομπών με ειδίκευση σε ζητήματα θρησκευτικού και διαπολιτισμικού ενδιαφέροντος.

2.2.4 Στη διαχείριση θρησκευτικού πολιτιστικού αποθέματος: Ενασχόληση με τη διαχείριση και αξιοποίηση θρησκευτικών μνημείων, αρχείων, μουσείων και πολιτιστικών διαδρομών, είτε μέσω δημόσιων φορέων είτε μέσω ιδιωτικών πρωτοβουλιών, στο πλαίσιο της διατήρησης και ανάδειξης της θρησκευτικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

2.2.5 Στην εκπαίδευση και την έρευνα: Ως εκπαιδευτικοί, πανεπιστημιακοί ερευνητές, εισηγητές σε κέντρα δια βίου μάθησης και επιμορφωτικά ιδρύματα και ιδίως σε περιβάλλοντα και φορείς διαπολιτισμικής αγωγής.

2.2.6 Στον χώρο των διεθνών σχέσεων και της διπλωματίας: Σε πρεσβείες, διεθνείς οργανισμούς, ινστιτούτα εξωτερικής πολιτικής και διπλωματικές αποστολές.

2.2.7 Στον τομέα της πολιτικής στρατηγικής και ανάλυσης: Ως πολιτικοί αναλυτές, σύμβουλοι πολιτικής επικοινωνίας, σύμβουλοι στρατηγικής σε φορείς και ιδρύματα πολιτικής έρευνας.

2.2.8 Στον τουριστικό και περιηγητικό τομέα: Ως πολιτιστικοί διαχειριστές, ξεναγοί εξειδικευμένοι σε θρησκευτικό και πολιτιστικό τουρισμό, καθώς και σε οργανισμούς ανάπτυξης και προώθησης πολιτιστικών διαδρομών.

2.2.9 Στη δικαιοσύνη και την κοινωνική μέριμνα: Ως ειδικοί σε ζητήματα θρησκευτικών ελευθεριών, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κοινωνικής συνοχής και διαπολιτισμικής διαμεσολάβησης.

2.3 Μαθησιακά αποτελέσματα:

2.3.1 Το πρόγραμμα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τη μεθοδολογία έρευνας των θρησκευτικών φαινομένων και των διαπολιτισμικών σχέσεων. Οι φοιτητές εισάγονται στις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και τα μεθοδολογικά εργαλεία του πεδίου.

2.3.2 Το πρόγραμμα παρέχει το απαραίτητο θεωρητικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο για όσους επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε διδακτορικό επίπεδο.

2.3.3 Οι απόφοιτοι αποκτούν εξειδικευμένη γνώση και αναλυτικά εργαλεία για την ερμηνεία και διαχείριση σύγχρονων θρησκευτικών και πολιτισμικών ζητημάτων, αναπτύσσοντας παράλληλα δεξιότητες που ενισχύουν την επιστημονική και επαγγελματική τους εξέλιξη.

2.3.4 Το πρόγραμμα εφοδιάζει τους φοιτητές με τις αναγκαίες ικανότητες για ηγετικές, επιχειρησιακές και συμβουλευτικές θέσεις σε οργανισμούς, θεσμούς και φορείς που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της θρησκείας.

ας, της πολιτισμικής διαχείρισης και της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, ανταποκρινόμενο στις απαιτήσεις της παγκόσμιας αγοράς εργασίας και της ψηφιακής κοινωνίας της γνώσης.

Άρθρο 3

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

3.1 Για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς σε δώδεκα (12) από το σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του ΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι ενενήντα (90) ECTS.

3.2 Το ΠΜΣ απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) στις «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα» με τις εξής ειδικεύσεις:

1. «Ιστορία, Θεολογία και Θεσμοί των Θρησκειών» ("History, Theology and Institutions of Religions")

Η ειδίκευση αυτή εστιάζει στη συστηματική μελέτη της ιστορικής εξέλιξης, της θεολογικής σκέψης και των θεσμικών δομών των διαφόρων θρησκευτικών παραδόσεων.

2. «Θρησκευτικός Πολιτισμός και Διαπολιτισμική Αγωγή» ("Religious Culture and Intercultural Education")

Η ειδίκευση αυτή μελετά τις πολιτισμικές εκφράσεις των θρησκειών και την αξιοποίησή τους στη διαπολιτισμική εκπαίδευση και επικοινωνία.

3. «Εφαρμοσμένη Θεολογία και Κοινωνικές Επιστήμες της Θρησκείας» ("Applied Theology and Social Sciences of Religion")

Η ειδίκευση αυτή διερευνά τη σχέση θεολογίας και κοινωνικών επιστημών στη μελέτη των σύγχρονων θρησκευτικών φαινομένων.

4. «Ηγεσία, Οικονομία και Δίκαιο της Εκκλησίας» ("Leadership, Economy, and Law of the Church")

Η ειδίκευση αυτή εξετάζει τις διοικητικές, οικονομικές και νομικές πτυχές της εκκλησιαστικής οργάνωσης και λειτουργίας.

3.3 Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

3.4 Το ΔΜΣ συνοδεύεται από παράρτημα διπλώματος στην ελληνική και αγγλική γλώσσα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 4

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

4.1 Στο ΠΜΣ «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα» γίνονται δεκτοί/ές κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών των Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αναγνωρισμένων από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (ΔΟΑΤΑΠ), σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

4.2 Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων φοιτητών/ριών στο ΠΜΣ ορίζεται σε εκατό (100) άτομα ανά ακαδημαϊκό έτος: 25 για την Α' ειδίκευση «Ιστορία, Θεολογία και Θεσμοί των Θρησκειών», 25 για την Β' ειδίκευση «Θρησκευτικός πολιτισμός και διαπολιτισμική αγωγή», 25 για την Γ' ειδίκευση «Εφαρμοσμένη Θεολογία και Κοινωνικές επιστήμες της Θρησκείας» και 25 για την Δ' ειδίκευση «Ηγεσία, Οικονομία και Δίκαιο της Εκκλησίας». Ο ενδεικτικός ανώτατος αριθμός εκτιμάται διαχειρίσιμος, με στόχο να παρέχονται στους/ις συμμετέχοντες/ουσες υψηλής ποιότητας μεταπτυχιακές ακαδημαϊκές υπηρεσίες, με βάση την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την αποτελεσματική χρήση των αιθουσών διδασκαλίας και των απαραίτητων υλικοτεχνικών υποδομών και διαθέσιμων πόρων του ΠΜΣ, αλλά και τις προοπτικές απορρόφησης των μεταπτυχιακών διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

4.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ.

4.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του ΠΜΣ, εισάγονται χωρίς εξετάσεις εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις εισαγωγής στο Πρόγραμμα (βλ. άρθρο 5).

4.5 Η διεπιστημονική φύση του προγράμματος επιτρέπει την εισαγωγή φοιτητών από ποικίλα επιστημονικά υπόβαθρα, εφόσον επιδεικνύουν ενδιαφέρον για τη μελέτη των θρησκευτικών φαινομένων και των διαπολιτισμικών σχέσεων.

4.6 Στην περίπτωση περισσότερων υποψηφίων από τον καθορισμένο αριθμό εισακτέων, η επιλογή γίνεται με βάση τα κριτήρια που ορίζονται στον Κανονισμό του ΠΜΣ, με στόχο τη διασφάλιση της ακαδημαϊκής αριστείας και της διεπιστημονικής σύνθεσης του φοιτητικού σώματος.

Άρθρο 5

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

5.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και τις προβλέψεις της παρούσας απόφασης.

5.2 Κάθε Ιούνιο και, επαναληπτικά, κάθε Σεπτέμβριο, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος, καθώς και της Θεολογικής Σχολής και του ΕΚΠΑ, προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο ΠΜΣ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας, σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

5.3 Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή επιλογής εισακτέων, η οποία αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη ΔΕΠ που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΠΜΣ.

5.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής
- Βιογραφικό σημείωμα
- Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
- Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών
- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων
- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής γλώσσας (επιπέδου B2 ή ανώτερου)
- Δύο συστατικές επιστολές
- Ερευνητική πρόταση για το αντικείμενο της μεταπτυχιακής έρευνας
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις ή ανακοινώσεις σε συνέδρια (εάν υπάρχουν)
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας (εάν υπάρχουν)
- Πιστοποιητικό επάρκειας ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψηφίους
- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής από τον ΔΟΑΤΑΠ (όπου απαιτείται)

5.5 Για τους/τις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης από τον ΔΟΑΤΑΠ, ακολουθείται η διαδικασία ελέγχου που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

5.6 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου α' κύκλου σπουδών (25%)
- Επίδοση σε προπτυχιακά μαθήματα σχετικά με το αντικείμενο του ΠΜΣ (15%)
- Ερευνητική πρόταση και επιστημονική επάρκεια (20%)
- Πιστοποιημένη γνώση ξένων γλωσσών (10%)
- Δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις και ερευνητική δραστηριότητα (10%)
- Συστατικές επιστολές (5%)
- Προφορική συνέντευξη στην τριμελή επιτροπή επιλογής εισακτέων (15%)

5.7 Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η επιτροπή επιλογής εισακτέων καταρτίζει τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση του Τμήματος. Οι επιτυχόντες/ούσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

5.8 Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

5.9 Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων επιτυχόντων/ουσών, θα κληθούν να εγγραφούν στο ΠΜΣ οι επιλαχόντες/ούσες, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Άρθρο 6

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

6.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η διάρκεια περιλαμβάνει δύο (2) εξάμηνα διδασκαλίας μαθημάτων και ένα (1) εξάμηνο για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6.2 Κάθε εξάμηνο σπουδών διαρθρώνεται σε δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία μπορεί να κατατεθεί κατά τη διάρκεια του τρίτου εξαμήνου, εφόσον έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς η παρακολούθηση των μαθημάτων των δύο πρώτων εξαμήνων.

6.3 Για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών απαιτούνται συνολικά ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Ειδικότερα, τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες αντιστοιχούν σε κάθε εξάμηνο μαθημάτων και τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες στη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία.

6.4 Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση του Τμήματος

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,
β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,
γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας της κανονικής φοίτησης. Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

6.5 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση. Η παράταση δεν υπερβαίνει τον αριθμό εξαμήνων της κανονικής φοίτησης του Π.Μ.Σ. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

6.6 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση του Τμήματος, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

6.7 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 7

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.1 Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του ΠΜΣ «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα» θα υλοποιηθεί με μικτή εκπαιδευτική διαδικασία (blended learning), συνδυάζοντας τη συμβατική διά ζώσης διδασκαλία σε αίθουσα, σε ποσοστό 30%, και τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σε ποσοστό 70%. Η επιλογή της/των εκπαιδευτικής/ών διαδικασίας/ών διδασκαλίας εναπόκειται στην κρίση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Η οργάνωση μαθημάτων και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αφορά σε μαθήματα, σεμινάρια και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από τη φύση τους δύνανται να υποστηριχθούν με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Δεν περιλαμβάνονται δραστηριότητες που απαιτούν φυσική παρουσία, όπως επιτόπια έρευνα ή συμμετοχή σε θρησκευτικές και πολιτισμικές εκδηλώσεις.

Υπεύθυνη για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως και για τα ζητήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, είναι η Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του ΕΚΠΑ.

7.2 Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του ΠΜΣ.

Το ΕΚΠΑ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό για κάθε μάθημα, το οποίο περιλαμβάνει:

- Διδακτικές σημειώσεις
- Παρουσιάσεις διαλέξεων
- Πολυμεσικό υλικό
- Βιβλιογραφικές πηγές
- Ασκήσεις και εργασίες
- Μελέτες περίπτωσης
- Θέματα για συζήτηση και προβληματισμό

Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την προσβασιμότητα του εκπαιδευτικού υλικού από άτομα με αναπηρία, με την παροχή εναλλακτικών μορφών του υλικού (π.χ. ηχητική απόδοση κειμένων, υπότιτλοι σε βίντεο, κ.λπ.).

Η ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση συμπληρώνει και υποστηρίζει τη σύγχρονη διδασκαλία, προσφέροντας ευελιξία στη μαθησιακή διαδικασία και δυνατότητες για εμβάθυνση και περαιτέρω μελέτη του γνωστικού αντικειμένου.

Η διαδικασία αξιολόγησης των φοιτητών ανα μάθημα, επιτυγχάνεται μέσα από τα εργαλεία που υποστηρίζονται από την πλατφόρμα του eclass του ΕΚΠΑ (eclass.uoa.gr). Ο τεχνολογικός εξοπλισμός που απαιτείται να έχει κάθε φοιτητής για την παρακολούθηση του προγράμματος και την αξιολόγησή του, είναι οπωσδήποτε ένας σταθερός (desktop) ή φορητός (laptop) ηλεκτρονικός υπολογιστής, ο οποίος θα μπορεί να υποστηρίξει τις ειδικές εφαρμογές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (webex, zoom).

Άρθρο 8

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων, σεμιναρίων και εργαστηρίων είναι υποχρεωτική. Ένας/Μία μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνο αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 75% των ωρών του μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επαναλάβει το μάθημα στο επόμενο εξάμηνο που αυτό προσφέρεται.

8.4 Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και η επίδοσή τους στα μαθήματα πραγματοποιείται με συνδυασμό από τα παρακάτω:

- Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου
- Ερευνητικές εργασίες
- Παρουσιάσεις σεμιναρίων
- Συμμετοχή σε ερευνητικά projects
- Εργαστηριακές ασκήσεις
- Ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου

8.5 Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Η βάση επιτυχίας είναι το 5 (πέντε). Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον/την διδάσκοντα/ουσα εντός τεσσάρων εβδομάδων από την εξέταση. Σε περίπτωση που κατ'επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/ντρια του Π.Μ.Σ. ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση του Τμήματος.

8.6 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων

με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7 Δύνатаι να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Σ.Ε και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.8 Οι φοιτητές/τριες που αποτυγχάνουν σε κάποιο μάθημα μπορούν να επανεξεταστούν στο μάθημα αυτό στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Σε περίπτωση αποτυχίας και στην επαναληπτική εξέταση, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επαναλάβει το μάθημα στο επόμενο εξάμηνο που αυτό προσφέρεται.

8.9 Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

8.10 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται μόνο σε περίπτωση που έχει εμφιλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα και αυτή πραγματοποιείται ύστερα από έγγραφο του/της διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

8.11 Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα ή υπέρβασης του ορίου απουσιών, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια είναι υποχρεωμένος/η να επαναλάβει συστηματικά το μάθημα. Αν αποτύχει σε δύο ή περισσότερα μαθήματα στην εξεταστική του Σεπτεμβρίου ή δεν προσέλθει σε εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη αιτία, διαγράφεται από το ΠΜΣ με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

8.12 Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, σύμφωνα με τις διαδικασίες που έχει θεσπίσει το Ίδρυμα υπό την εποπτεία της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ).

8.13 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης του συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται - εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.14 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = \left(\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k \right) / \text{ΣΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BM_k = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

8.15 Η κλίμακα βαθμολογίας των Διπλωμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται ως εξής:

- Άριστα: 8,50 - 10,00

- Λίαν Καλώς: 6,50 - 8,49

- Καλώς: 5,00 - 6,49

8.16 Η απονομή των τίτλων Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πραγματοποιείται σε ειδική δημόσια τελετή, στην οποία παρίστανται ο/η Πρύτανης/ις ή ο/η νόμιμος/η αναπληρωτής/τρια του/της, ο/η Κοσμήτορας της Σχολής, ο/η Πρόεδρος του Τμήματος, ο/η Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ, καθώς και όλοι/ες οι/οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που έχουν εκπληρώσει τις προϋποθέσεις απονομής ΔΜΣ.

Άρθρο 9

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1 Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται μετά την παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση όλων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών. Η ΜΔΕ εκπονείται κατά τη διάρκεια του τρίτου εξαμήνου και πρέπει να αντανakλά την ικανότητα του φοιτητή να πραγματεύεται με επιστημονικό τρόπο ένα θέμα στο πεδίο των θρησκευτικών σπουδών και της διαπολιτισμικής έρευνας.

9.2 Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συμβάλλει στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης. Η εργασία πρέπει να επιδεικνύει εμβάθυνση στη σχετική βιβλιογραφία, κριτική σκέψη και ικανότητα συνθετικής προσέγγισης του θέματος. Η συγγραφή της ΜΔΕ πρέπει να ακολουθεί τις επίσημες οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

9.3 Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποβάλλει αίτηση στη Συντονιστική Επιτροπή, στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η προτεινόμενος/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας. Η Συντονιστική Επιτροπή ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας. Η γλώσσα συγγραφής της ΜΔΕ μπορεί να είναι η ελληνική ή/και η αγγλική, κατόπιν συνεννόησης με τον/την επιβλέποντα/ουσα.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να τροποποιηθεί με αιτιολογημένο αίτημα του/της φοιτητή/τριας και σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας προς τη Συντονιστική Επιτροπή. Η τροποποίηση εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

9.5 Για την εξέταση της ΜΔΕ, ο/η φοιτητής/τρια παραδίδει την εργασία στα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν την προγραμματισμένη ημερομηνία υποστήριξης. Η υποστήριξη της εργασίας γίνεται δημόσια ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

9.6 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να ανήκουν στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΠΜΣ:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Με απόφαση της Συνέλευσης δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Δι.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

9.7 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες, εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ" του ΕΚΠΑ.

9.8 Σε περίπτωση που η ΜΔΕ περιέχει πρωτότυπα ερευνητικά αποτελέσματα που πρόκειται να δημοσιευθούν, είναι δυνατόν, μετά από αίτηση του/της επιβλέποντος/ουσας και του/της φοιτητή/τριας, να μην αναρτηθεί το πλήρες κείμενο της εργασίας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Στην περίπτωση αυτή, αναρτάται μόνο η περίληψη της εργασίας.

Άρθρο 10

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/τις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία. Η υποστήριξη παρέχεται μέσω της Μονάδας Προσβασιμότητας του ΕΚΠΑ, η οποία συντονίζει την εφαρμογή των σχετικών δράσεων για την εξασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές (<https://access.uoa.gr/>).

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη στους/τις φοιτητές/τριες σε θέματα σταδιοδρομίας, επαγγελματικού προσανατολισμού και σύνδεσης με την αγορά εργασίας. Ειδικότερα για τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες του ΠΜΣ "Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα", η υποστήριξη επικεντρώνεται στην επαγγελματική αποκατάσταση σε φορείς και οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στο πεδίο του διαθρησκευτικού διαλόγου και της διαπολιτισμικής επικοινωνίας (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος, σε επιστημονικά συνέδρια, σεμινάρια και ημερίδες που σχετίζονται με το αντικείμενο των σπουδών

τους. Ενθαρρύνεται επίσης η συμμετοχή τους σε διεθνή συνέδρια και ερευνητικά προγράμματα που προάγουν τον διαθρησκευτικό και διαπολιτισμικό διάλογο.

10.5 Η Συνέλευση του Τμήματος δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- Υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών
- Έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα
- Υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ
- Παραβιάσουν τις κείμενες διατάξεις περί ακαδημαϊκής δεοντολογίας
- Δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης
- Υποβάλουν αίτηση διαγραφής αυτοβούλως

10.6 Σε περίπτωση διαγραφής του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας, χορηγείται βεβαίωση για τα μαθήματα που έχει παρακολουθήσει και εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε διμερείς συμφωνίες ανταλλαγής που έχει συνάψει το ΕΚΠΑ με ιδρύματα της αλλοδαπής, για την παρακολούθηση μαθημάτων ή την εκπόνηση μέρους της διπλωματικής τους εργασίας.

10.8 Το ΠΜΣ ενθαρρύνει τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε ερευνητικά προγράμματα και δράσεις που προάγουν τον διαθρησκευτικό διάλογο και τη διαπολιτισμική κατανόηση.

10.9 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες οφείλουν να τηρούν τον Κώδικα Δεοντολογίας του ΕΚΠΑ και να επιδεικνύουν ακαδημαϊκό ήθος καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους.

10.10 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, συμβάλλοντας στη διαρκή βελτίωση του προγράμματος σπουδών.

10.11 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

10.12 Για τη συμμετοχή τους στο ΠΜΣ «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα», οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης που καθορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας του ΠΜΣ. Συγκεκριμένα: ανά εξάμηνο για όλες τις ειδικεύσεις, θα καταβάλλονται τέλη ύψους χιλίων (1000) ευρώ, συνολικά τρεις χιλιάδες (3000) ευρώ, ενώ για τα εξάμηνα παράτασης θα καταβάλλεται το ποσό των διακοσίων πενήντα (250) ευρώ ανά εξάμηνο και για όλες τις ειδικεύσεις.

Άρθρο 11

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΔΙΔΑΚΤΡΩΝ

11.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα» που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο ΠΜΣ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/ριών που εισάγονται στο ΠΜΣ ανά ακαδημαϊκό έτος.

11.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών στο ΠΜΣ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο ΠΜΣ.

11.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός ΕΕ.

11.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

11.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/ριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

11.6 Τα μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 4.3 του παρόντος κανονισμού και γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι, απαλλάσσονται από την καταβολή των τελών φοίτησης.

11.7 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα στο ΠΜΣ μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β' βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, προβλέπεται μείωση 50% στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης για το δεύτερο και κάθε επόμενο μέλος της οικογένειας.

11.8 Κατά την υποβολή της αίτησης απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης, οι υποψήφιοι οφείλουν να προσκομίσουν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την πλήρωση των προϋποθέσεων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

11.9 Η απόφαση για την απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης κοινοποιείται στον/στην ενδιαφερόμενο/η εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την υποβολή της αίτησης. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, παρέ-

χεται στον/στην ενδιαφερόμενο/η η δυνατότητα υποβολής ένστασης εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης.

11.10 Οι φοιτητές/τριες που λαμβάνουν απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης διατηρούν πλήρως τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό του ΠΜΣ για το σύνολο των φοιτητών/τριών.

Άρθρο 12

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ

Για την πραγματοποίηση των σπουδών τους οι φοιτητές/τριες μπορούν να λάβουν υποτροφίες και βραβεία.

12.1 Οι υποτροφίες αυτές διακρίνονται σε:

α) Υποτροφίες αριστείας (μέχρι δύο), οι οποίες αποδίδονται στους/ις αριστούχους φοιτητές/ριες του ΠΜΣ βάσει της επίδοσής τους στα μαθήματα του Α' εξαμήνου. Οι υποτροφίες απαλλάσσουν τους/ις δικαιούχους τους από τα τέλη φοίτησης του τελευταίου εξαμήνου διδασκαλίας μαθημάτων.

Προϋποθέσεις

Υποψηφιότητα για υποτροφίες αριστείας μπορούν να καταθέσουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/ριες που έχουν ολοκληρώσει το ήμισυ της κανονικής διάρκειας φοίτησης. Οι υποψήφιοι/ιες δεν πρέπει να κατέχουν έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ούτε να λαμβάνουν υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Κριτήρια

- Βαθμολογική επίδοση στα μαθήματα (με μέσο όρο μεγαλύτερο ή ίσο του οκτώ)
- Επιτυχής ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών
- Ατομικό και οικογενειακό εισόδημα

Σε περίπτωση ισοβαθμίας και σύμπτωσης εισοδήματος, γίνεται κλήρωση. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/ρια αποποιηθεί την υποτροφία, παρέχεται στον/ην επόμενο/η στη σειρά κατάταξης.

Διαδικασία

Οι φοιτητές/τριες μετά την πρόσκληση υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος αίτηση συνοδευόμενη υποχρεωτικά από τα κατωτέρω δικαιολογητικά:

1) αναλυτική βαθμολογία

2) υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη μέσω της πλατφόρμας gov.gr, με το εξής κείμενο: «Δεν κατέχω έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ούτε λαμβάνω υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα»

3) πρόσφατο εκκαθαριστικό εφορίας (ατομικό και οικογενειακό)

Η Σ.Ε του ΠΜΣ εξετάζει τις υποψηφιότητες και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία αποφασίζει σχετικά.

β) Ανταποδοτικές υποτροφίες. Η Συνέλευση του Τμήματος δύναται να χορηγεί έως τρεις (3) ανταποδοτικές υποτροφίες για διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών α' κύκλου σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/ριες ανάλογα με τον αριθμό εισακτέων του ΠΜΣ και τις οικονομικές δυνατότητες του Προγράμματος κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε του ΠΜΣ.

Το ποσό της ανταποδοτικής υποτροφίας δύναται να καλύπτει μέρος ή το σύνολο των τελών φοίτησης και υπολογίζεται βάσει πραγματικών ωρών απασχόλησης. Η αμοιβή ανά ώρα αποφασίζεται στην αρχή κάθε έτους με εισήγηση της Σ.Ε. του ΠΜΣ και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η απόφαση αυτή γνωστοποιείται στους/ις φοιτητές/ριες του ΠΜΣ.

Το κόστος των ανταποδοτικών υποτροφιών δύναται να βαρύνει τον προϋπολογισμό έργων/προγραμμάτων, τα οποία χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς, διεθνείς και ίδιους πόρους του άρθρου 230 του ν. 4957/2022, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων έργων του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ).

Για τη χορήγηση ανταποδοτικών υποτροφιών ισχύουν οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια και η διαδικασία της παραγράφου 12.1 α) για απονομή υποτροφιών αριστείας.

Ως επικουρικό διδακτικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών α' κύκλου, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων.

12.2 Βραβεία Αριστείας.

Το ΠΜΣ μπορεί να απονέμει βραβεία αριστείας στους/ις τρεις πρώτους φοιτητές/ριες κάθε σειράς με την ολοκλήρωση των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου, έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Τα βραβεία δεν έχουν οικονομικό όφελος. Το βραβείο υπογράφεται από τον/η Διευθυντή/ρια του ΠΜΣ και τον/ην Πρόεδρο του Τμήματος.

Προϋποθέσεις:

1. Μέσος όρος μαθημάτων Α' και Β' εξαμήνου μεγαλύτερος/ίσος του οκτώ.
2. Ολοκλήρωση και επιτυχής εξέταση στην εξεταστική του Φεβρουαρίου (Α' εξάμηνο) και Ιουνίου (Β' εξάμηνο) στα κανονικά έτη σπουδών.

Διαδικασία

Μετά την κατάθεση της βαθμολογίας του Ιουνίου, η Σ.Ε. εξετάζει τις βαθμολογίες των φοιτητών/τριών της σειράς, και εφ' όσον πληρούνται οι προηγούμενες προϋποθέσεις κατατάσσει τους/τις φοιτητές/τριες σε φθίνουσα σειρά (ως προς τον μέσο όρο της βαθμολογίας τους) και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος την απονομή βραβείων στους/ις τρεις (3) πρώτους φοιτητές/τριες.

Μέσος Όρος: Σε όλες τις περιπτώσεις απονομής υποτροφιών ή βραβείων ο μέσος όρος υπολογίζεται από τον τύπο:

$$\text{Μέσος Όρος} = \left(\sum_{k=1}^N \text{ΒΜ}_k \cdot \text{ΠΜ}_k \right) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων των εξαμήνων κατά περίπτωση,

ΒΜ_κ = βαθμός του μαθήματος κ,

ΠΜ_κ = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ,

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων του/των εξαμήνου(ων) κατά περίπτωση.

Άρθρο 13

ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

13.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ θα διατεθούν οι χώροι διδασκαλίας και οι λοιπές υποδομές του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, συμπεριλαμβανομένων:

α) Των αιθουσών διδασκαλίας της Θεολογικής Σχολής, κατάλληλα εξοπλισμένων με οπτικοακουστικά μέσα για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

β) Της Βιβλιοθήκης της Θεολογικής Σχολής, η οποία διαθέτει πλούσια συλλογή βιβλίων και περιοδικών σχετικών με τις θρησκευτικές σπουδές και τη διαπολιτισμική έρευνα.

γ) Του Εργαστηρίου του Τμήματος.

δ) Των ηλεκτρονικών υποδομών και του εξοπλισμού πληροφορικής του Τμήματος.

13.2 Η Γραμματεία του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας είναι αρμόδια για τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του ΠΜΣ «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα».

13.3 Η χρηματοδότηση του ΠΜΣ μπορεί να προέρχεται από:

α) τέλη φοίτησης,

β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,

γ) κληροδοτήματα,

δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,

ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και

στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή

13.4 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από τον ίδιο τον/την φοιτητή/τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

13.5 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

13.6 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

13.7 Η κατανομή των πόρων του ΠΜΣ θα γίνεται με γνώμονα τη βιωσιμότητα του προγράμματος και την αποτελεσματική υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της ερευνητικής δραστηριότητας των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Άρθρο 14

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

14.1 Το διδακτικό έργο του ΠΜΣ ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκειολογίας ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ ή Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΣΕΙ), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, εφόσον το ΠΜΣ έχει τέλη φοίτησης.

β) Ομότιμους καθηγητές/ριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ.

γ) Συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/ριες.

δ) Εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες.

ε) Επισκέπτες καθηγητές/ριες ή επισκέπτες ερευνητές/ριες.

στ) Ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

ζ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ.

14.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του ΠΜΣ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους ΔΕΠ δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το ΠΜΣ, εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

14.3 Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύνανται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του ΠΜΣ.

14.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του ΠΜΣ πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ. Οι αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντα/ουσας,

β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π. κ.ά.),

γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),

δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο.

14.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου.

14.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το ΠΜΣ, εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 15

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

15.1 Το ΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Κάθε εξάμηνο σπουδών (χειμερινό-εαρινό) διαρθρώνεται σε δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων.

15.2 Για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) απαιτούνται συνολικά ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Ειδικότερα, σε κάθε εξάμηνο αντιστοιχούν συνολικά τριάντα (30) ECTS. Όλα τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά και διδάσκονται εβδομαδιαίως. Η σειρά παρακολούθησης των μαθημάτων από τους φοιτητές είναι αυτή που αναγράφεται στο πρόγραμμα σπουδών. Οι διαλέξεις είναι τετράωρες, τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα σύμφωνα με τη σειρά που παρουσιάζονται στο πρόγραμμα που ακολουθεί.

15.3 Η γλώσσα διδασκαλίας είναι η ελληνική και σε εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. πρόσκληση ξένων καθηγητών) η αγγλική, ενώ η συγγραφή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να πραγματοποιηθεί στην ελληνική ή την αγγλική γλώσσα, έπειτα από σχετική απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής.

15.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

15.5 Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο Γ' εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα (30) ECTS.

15.6 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης ή εξ αποστάσεως, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

15.7 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδίκευση διαμορφώνεται ως εξής:

Ειδίκευση Α': «Ιστορία, Θεολογία και Θεσμοί των Θρησκειών»		
Τίτλος	ECTS	ΩΡΕΣ
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Μεθοδολογία Έρευνας και Επιστημονικής Συγγραφής	5	39
Βιβλική Θεολογία και Διαπολιτισμικός Βίος της Μεσογείου	5	39
Πατερική Θεολογία και Χριστιανική Ανθρωπολογία	5	39
Ψηφιακές μέθοδοι ανάλυσης και κριτικής έκδοσης των βιβλικών χειρογράφων	5	39
Η Εκκλησία της Ελλάδος ως Παράγοντας Εθνογένεσης και Πολιτιστικής Ταυτότητας	5	39
Αρχαία Ελληνική Θρησκεία και Φιλοσοφία	5	39
ΣΥΝΟΛΟ	30	
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Κανονικό Δίκαιο, Ιστορία και Θεολογία Οικουμενικών Συνόδων	5	39
Ιστορία, Θεσμοί και Θεολογία του Ισλάμ	5	39
Συγκριτικό Δίκαιο του Ιουδαϊσμού, του Χριστιανισμού και του Ισλάμ (Πηγές και Δίκαιο του Γάμου)	5	39
Ιστορία και Θεολογία των Ανατολικών Θρησκειών	5	39
Χριστιανική Θεολογική Γραμματεία και Αραβοϊσλαμικός Κόσμος	5	39
Δογματική Συγκρότηση των Θρησκευτικών Παραδόσεων	5	39
ΣΥΝΟΛΟ	30	
Γ ΕΞΑΜΗΝΟ		
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	30	-
ΣΥΝΟΛΟ	90	-

Ειδίκευση Β': «Θρησκευτικός Πολιτισμός και Διαπολιτισμική Αγωγή»		
Τίτλος	ECTS	ΩΡΕΣ
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Μεθοδολογία Έρευνας και Επιστημονικής Συγγραφής	5	39
Επικοινωνιακή Θεολογία	5	39
Βίβλος και Λογοτεχνικές Σπουδές	5	39
Συγκριτική Θρησκευτική Θεματογραφία - Βίβλος και Τέχνη	5	39
Ανατολικές Θρησκείες στη Δύση	5	39
Πολιτισμική Ψυχολογία της Θρησκείας	5	39
ΣΥΝΟΛΟ	30	
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Βιβλική και Πρώιμη Χριστιανική Αισθητική Έκφραση στην περιοχή της Μεσογείου	5	39
Διαπολιτισμική Αγωγή και Συμπεριληπτική Εκπαίδευση	5	39
Θρησκευτικές Εικαστικές Τέχνες	5	39
Θέματα Φιλοσοφίας της Θρησκείας	5	39
Θρησκευτική Ρητορική και Πολιτισμική Ποικιλομορφία	5	39
Αξιολογική ανάγνωση αγιολογικών και υμνογραφικών κειμένων	5	39
ΣΥΝΟΛΟ	30	
Γ ΕΞΑΜΗΝΟ		
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	30	-
ΣΥΝΟΛΟ	90	-

Ειδίκευση Γ': «Εφαρμοσμένη Θεολογία και Κοινωνικές Επιστήμες της Θρησκείας»		
Τίτλος	ECTS	ΩΡΕΣ
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Μεθοδολογία Έρευνας και Επιστημονικής Συγγραφής	5	39
Θρησκευτικά Δίκαια και Ανθρώπινα Δικαιώματα	5	39
Η σχολική Θρησκευτική Αγωγή στον Δημόσιο Χώρο τον 21ο αιώνα	5	39
Γεωπολιτική της Θρησκείας: Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Πρακτικές Εφαρμογές	5	39
Δογματική Παράδοση και Πολιτική Θεωρία	5	39
Θρησκεία και Πολιτική Φιλοσοφία	5	39
ΣΥΝΟΛΟ	30	
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Θεολογία και Λογοτεχνία	5	39
Ιστορία Τέχνης Θρησκευτικής Θεματογραφίας	5	39
Διάλογος Θεολογίας και Ψυχολογίας	5	39
Θρησκείες και Οικολογία	5	39
Θρησκεία, Ταυτότητα, Πολιτική και Μετανεωτερικότητα	5	39
Νευροθεολογία και Γνωσιακή Ψυχολογία της Θρησκείας	5	39
ΣΥΝΟΛΟ	30	
Γ ΕΞΑΜΗΝΟ		
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	30	-
ΣΥΝΟΛΟ	90	-

Ειδίκευση Δ': «Ηγεσία, Οικονομία και Δίκαιο της Εκκλησίας»		
Τίτλος	ECTS	ΩΡΕΣ
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Μεθοδολογία Έρευνας και Επιστημονικής Συγγραφής	5	39
Εκκλησιαστική Επιστολογραφία και Εθιμοτυπία	5	39
Οργάνωση και Διοίκηση Εκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων	5	39
Εκκλησία και Κοινωνικά Δίκτυα Αλληλεγγύης	5	39
Εκκλησιαστική Ηγεσία και Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού	5	39
Κανονικό Δίκαιο και Αρχές Οικονομικής Διοίκησης και Αξιοποίησης Εκκλησιαστικής Περιουσίας	5	39
ΣΥΝΟΛΟ	30	
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ		
Θεολογική Επικοινωνία και ΜΜΕ	5	39
Θεσμοί και Δομές της Εκκλησίας της Ελλάδος	5	39
Θρησκευτική Διπλωματία και Ήπια Ισχύς: Τάσεις και Στρατηγικές	5	39
Οργάνωση Ιεραποστολικής Δράσης και Διάλογος με τον Σύγχρονο Κόσμο	5	39
Θρησκευτικός Τουρισμός και Ψυχοκοινωνική Συμβολική	5	39
Εκκλησιαστική Προσωπογραφία και Πρότυπα Άσκησης Ηγεσίας	5	39
ΣΥΝΟΛΟ	30	
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	30	
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	30	-
ΣΥΝΟΛΟ	90	-

Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων:

Τίτλος μαθήματος	Περιγραφή
Μεθοδολογία Έρευνας και Επιστημονικής Συγγραφής	Το μάθημα προσφέρει την θεωρία και πρακτική της επιστημονικής έρευνας και συγγραφής, εισαγωγή στους κανόνες ερευνητικής μεθοδολογίας στη βάση των ακαδημαϊκών αρχών και της ακαδημαϊκής δεοντολογίας. Αξιολόγηση πηγών, στις σύγχρονες μεθόδους συλλογής ερευνητικού και βιβλιογραφικού υλικού, στην καταγραφή των δεδομένων, στην εφαρμογή των κατάλληλων μεθόδων επεξεργασίας αυτών, στην ανάλυση της μεθοδολογίας και των σταδίων της ποιοτικής και της ποσοτικής έρευνας. Οργανωμένος σχεδιασμός της έρευνας και επιλογή της κατάλληλης ερευνητικής μεθόδου με σκοπό τη δημιουργία των προϋποθέσεων για αξιόπιστη και τεκμηριωμένη επιστημονική συγγραφή.
Βιβλική Θεολογία και Διαπολιτισμικός Βίος της Μεσογείου	Το μάθημα εξετάζει τη βιβλική θεολογία και τις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις στην περιοχή της Μεσογείου. Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των θεολογικών εννοιών και των κοινωνικών δυναμικών που διαμορφώνουν τον πολιτισμικό χάρτη της περιοχής. Το περιεχόμενο περιλαμβάνει εισαγωγή στη βιβλική θεολογία, με έμφαση στις βασικές έννοιες και την ιστορική της εξέλιξη, καθώς και τη μελέτη των πολιτισμικών και θρησκευτικών ανταλλαγών στη Μεσόγειο ιδίως μεταξύ Αθηνών, Ιερουσαλήμ, Αλεξάνδρειας και Ρώμης. Εξετάζονται οι κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις, όπως οι κοινωνικές δομές και οι πολιτισμικές πρακτικές, και η επίδραση της θρησκείας στην καθημερινή ζωή και στις κοινωνικές σχέσεις. Αναλύονται οι σύγχρονες προκλήσεις, όπως ο διαθρησκειακός διάλογος και οι προοπτικές για ειρηνική συνύπαρξη και συνεργασία.
Πατερική Θεολογία και Χριστιανική Ανθρωπολογία	Το μάθημα προσφέρει συστηματική και δομημένη προσέγγιση του γνωστικού αντικείμενου της Πατερικής Θεολογίας και της Χριστιανικής Ανθρωπολογίας. Οριοθετεί την έννοια του Πατέρα με γνώμονα την εκκλησιαστική Παράδοση και εστιάζει στους κυριότερους σταθμούς της Πατερικής Θεολογίας από τον 2 ^ο αι. μέχρι και σήμερα. Έμφαση δίδεται στην ανθρωπολογία των Ελλήνων Πατέρων και τα κλασικά τρίπτυχα «Θεός- Κόσμος – Άνθρωπος», «Νους, Λόγος, Πνεύμα». Σε ιδιαίτερες ενότητες μελετώνται υπό τη οπτική των πατερικών πηγών διαλεκτικά ζεύγη, όπως «Εκκλησία και Κοινωνία», «Ιστορία και Εσχατολογία». Με έρευνα επί των πατερικών πηγών ερευνάται ο τρόπος και ο βαθμός ανταπόκρισης της χριστιανικής ανθρωπολογίας σε έτερα, παλαιά και σύγχρονα ανθρωπολογικά αφηγήματα.
Ψηφιακές μέθοδοι ανάλυσης και κριτικής έκδοσης των βιβλικών χειρογράφων	Το μάθημα εστιάζει στην πειραματική-εργαστηριακή εφαρμογή των σύγχρονων τεχνολογικών μεθόδων έρευνας των βιβλικών χειρογράφων καθώς επίσης και

	<p>στην εκπαίδευση στη χρήση των μεθόδων αυτών. Στο επίκεντρο του μαθήματος βρίσκονται η κατανόηση των διαφορετικών πτυχών της χειρόγραφης βιβλικής παράδοσης με βάση την θρησκευολογική προσέγγισή του, η εξοικείωση με τις ποικίλες τεχνολογίες ψηφιακής ανάλυσης και αποτύπωσης των χειρογράφων, η χρήση των ψηφιακών μεθοδολογιών στη μελέτη των ποικίλων τεχνικών δημιουργίας των χειρογράφων. Στο πλαίσιο αυτό διδάσκονται οι εξής θεματικές: α) Εισαγωγή στις Ψηφιακές Τεχνολογίες, β) Μελέτη των μεθόδων των Digital Humanities, γ) Μελέτη των τρόπων εφαρμογής των ψηφιακών τεχνολογιών στα ποικίλα είδη των βιβλικών ειληταρίων, χειρογράφων κωδίκων, και των παλιμψήστων, δ) Μελέτη των τρόπων δημιουργίας ψηφιακών κριτικών εκδόσεων των βιβλικών χειρογράφων.</p>
Η Εκκλησία της Ελλάδος ως Παράγοντας Εθνογένεσης και Πολιτιστικής Ταυτότητας	<p>Το μάθημα εστιάζει στη μελέτη του καθοριστικού ρόλου που διαδραμάτισε η Εκκλησία της Ελλάδος στη διαμόρφωση της νεοελληνικής εθνικής συνείδησης και στη συγκρότηση της συλλογικής πολιτιστικής ταυτότητας. Μέσα από διεπιστημονικές προσεγγίσεις, το μάθημα εξετάζει τις θεολογικές, ιστορικές και θεσμικές παραμέτρους που συνέβαλαν στη στενή διασύνδεση μεταξύ ορθόδοξης παράδοσης και εθνικών αφηγήσεων, καθώς και τις επιδράσεις αυτής της συσχέτισης στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία.</p> <p>Οι φοιτητές καλούνται να διερευνήσουν πώς οι δομές, η θεολογία και η κοινωνική δράση της Εκκλησίας της Ελλάδος συνέβαλαν στη διαμόρφωση της εθνοθρησκευτικής ταυτότητας, από την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας έως τη σύγχρονη εποχή. Παράλληλα, μελετώνται κρίσιμες ιστορικές καμπές, όπως η Επανάσταση του 1821, η δημιουργία του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους και οι μετέπειτα θεσμικές εξελίξεις, προκειμένου να αναδειχθεί η αμφίδρομη σχέση ανάμεσα στην εκκλησιαστική ζωή και τη διαδικασία εθνογένεσης. Έμφαση δίνεται επίσης στην ανάλυση του πολιτιστικού αποτυπώματος της Εκκλησίας της Ελλάδος σε τομείς όπως η εκπαίδευση, οι τέχνες και οι κοινωνικές δομές, επιτρέποντας στους φοιτητές να κατανοούν σε βάθος τις πολύπλευρες αλληλεπιδράσεις θρησκείας, ιστορίας και πολιτισμού.</p>
Αρχαία Ελληνική Θρησκεία και Φιλοσοφία	<p>Το μάθημα προσφέρει συστηματική προσέγγιση της ιστορικής εξέλιξης της αρχαίας ελληνικής θρησκευτικής παράδοσης και η σύνδεσή της με την εξέλιξη της φιλοσοφικής σκέψης στον αρχαίο κόσμο, όπου το περί θεού ζήτημα αποτέλεσε πλέον αντικείμενο του φιλοσοφικού στοχασμού. Στο πλαίσιο αυτό μελετώνται: α. οι θεωρητικές εκφάνσεις της αρχαίας ελληνικής θρησκείας (δημώδης και πνευματική), β. οι λατρευτικές-τελετουργικές πρακτικές της, γ. η διάχυση της θρησκείας στο σύνολο</p>

	<p>των κοινωνικών εκδηλώσεων και θεσμών, αλλά και του πολιτικού βίου, ο διαπολιτισμικός και διαχρονικός χαρακτήρας του αρχαιοελληνικού φιλοσοφείν. Η έννοια της ψυχής, της γένεσης και φθοράς στην αρχαία ελληνική θρησκεία και φιλοσοφία.</p>
<p>Κανονικό Δίκαιο, Ιστορία και Θεολογία Οικουμενικών Συνόδων</p>	<p>Το μάθημα προσφέρει εννοιοδοτήσεις στους όρους «Κανονικό Δίκαιο» και «Οικουμενική Σύνοδο και συστηματική γνώση γύρω από τις διακρίσεις Συνόδων: Οικουμενικές και τοπικές σύνοδοι (επαρχιακή, ενδημούσα, μείζων, τελεία, Πανορθόδοξη), τις πηγές των Οικουμενικών Συνόδων (Αγία Γραφή, Ιεροί Κανόνες Οικουμενικών Συνόδων, Τοπικών Συνόδων και Πατέρων, πρακτικά και εκδόσεις αυτών). Επίσης αφιερώνει ενότητες που εστιάζουν στο ιστορικό υπόβαθρο των Οικουμενικών Συνόδων, τη Συνοδικότητα και τις παραμέτρους της εκκλησιαστικής Συνοδικότητας. Γίνεται συστηματική (θεματική) παρουσίαση των Κανονικών Αποφάσεων και της Κανονικής συνεισφοράς των Οικουμενικών Συνόδων (θέσπιση ή επικύρωση Ιερών Κανόνων), τη θεολογική (δογματική) συμβολή των Οικουμενικών Συνόδων (θέσπιση ερμηνευτικών δογματικών «όρων» προς διασάφηση αληθειών της πίστεως). Επίσης μελετάται ο εσχατολογικός προσανατολισμός του διοικητικού και θεολογικού έργου των Οικουμενικών Συνόδων.</p>
<p>Ιστορία, Θεσμοί και Θεολογία του Ισλάμ</p>	<p>Το μάθημα προσφέρει μια γενικότερη και ταυτόχρονα πολύπλευρη ανάπτυξη της ιστορικής προέλευσης, των πρακτικών και του πολιτισμού του Ισλάμ. Η εξάπλωση του Ισλάμ από την Αραβική χερσόνησο σε όλον τον κόσμο και οι διάφορες μουσουλμανικές κοινότητες εξετάζονται ιστορικά και εξελικτικά. Αναλύονται οι θεμελιώδεις θρησκευτικοί, πολιτικοί, κοινωνικοί, οικονομικοί και πολιτιστικοί θεσμοί που διαμόρφωσαν τον ισλαμικό πολιτισμό και την ισλαμική κοινωνία, με έμφαση στην ιστορική τους εξέλιξη και τις λειτουργίες και τις επιπτώσεις τους στην ισλαμική παράδοση, με χαρακτηριστικές αναφορές στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους και τον αντίκτυπό τους στην πολιτική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή των μουσουλμάνων. Επίσης εξετάζονται οι θεολογικές έννοιες και αρχές του Ισλάμ, συμπεριλαμβανομένων των Πέντε Πυλώνων του Ισλάμ, του Κορανίου και της Σούννα, με έμφαση στη διαμόρφωση της ιστορικής τους πορείας, οι τέσσερις κύριες ιεροδικαϊκές Σχολές και οι επιδράσεις τους στην ερμηνεία του ισλαμικού δικαίου. Τέλος, διερευνώνται οι εκφάνσεις της ισλαμικής νομικής-θεολογικής σκέψης στη σουνιτική και σιιτική παράδοση, καθώς και το κίνημα των Σούφι.</p>
<p>Συγκριτικό Δίκαιο του Ιουδαϊσμού, του Χριστιανισμού και του Ισλάμ</p>	<p>Το μάθημα προσφέρει μια διαγραμματική αλλά πλήρη παρουσίαση των πηγών των Κανονικών Δικαίων του Ιουδαϊσμού, του Χριστιανισμού και του Ισλάμ. Εστιάζει στη συγκριτική θεώρηση της νομοτεχνικής και ερμηνευτικής μεθοδολογίας επί των</p>

	<p>ιεροκανονικών κειμένων του Ιουδαϊσμού, του Χριστιανισμού και του Ισλάμ. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο δίκαιο της προσωπικότητας, του γάμου και της οικογένειας στον Ιουδαϊσμό, τον Χριστιανισμό και το Ισλάμ.</p> <p>Το μάθημα στοχεύει στην έρευνα γύρω από τον εντοπισμό των διαφορών και των ομοιοτήτων των τριών μεγάλων θρησκευτικών Παραδόσεων στο ρυθμιστικό πεδίο του δικαίου και τη διαμόρφωση της νομικής και δικανικής κρίσης. Μελετά και αξιοποιεί την κοινή μεθοδολογία του πρωτογενούς και θεμελιώδους δικαίου τους, με απώτερο στόχο την ειδική αξιοποίηση της κοινής αναλυτικής και συνθετικής μεθόδου προς όφελος της συνεννόησης και του διαλόγου όχι μόνον των θρησκευτικών κοινοτήτων, αλλά και των λαών και των Εθνών που αντιπροσωπεύουν.</p> <p>Το μάθημα λειτουργεί εναυσματικά προς την κατεύθυνση της αξιοποίησης της κοινής αυτής μεθοδολογίας στη κοινωνική και εξατομικευμένη συμβουλευτική σε άτομα και ομάδες, αλλά και σε διάφορους τομείς και πεδία, όπως η μεταναστευτική πολιτική, η διασφάλιση της οικογενειακής και κοινωνικής ειρήνης, η δράση και παρουσία των θρησκευτικών κοινοτήτων στη δημόσια σφαίρα, η εξειδίκευση της θρησκευτικής συνείδησης ως αόριστης νομικής έννοιας κατά τον δικανικό συλλογισμό, η διαπολιτισμική σχολική οργάνωση, και εν γένει κάθε ιδιωτική πρωτοβουλία και δημόσια λειτουργία με διαπολιτισμικό πρόσημο, καθώς και σε σχεδιασμούς που άπτονται ζητημάτων εξωτερικής πολιτικής, διεθνών σχέσεων και διπλωματίας, με γνώμονα την επίτευξη, την οικοδόμηση και τη διατήρηση της ειρήνης.</p>
Ιστορία και Θεολογία των Ανατολικών Θρησκειών	Το μάθημα προσφέρει συστηματική και δομημένη γνώση όσον αφορά τη γένεση, ιστορική εξέλιξη και θεολογία των Ανατολικών Θρησκειών. Στο πλαίσιο αυτό μελετώνται και διδάσκονται οι απαρχές, η ιστορία και αντιλήψεις του Ινδουισμού, του Βουδισμού, του Τζαϊνισμού, του Σικχισμού, του Ταοϊσμού, του Κομφουκιανισμού και του Σιντοϊσμού.
Χριστιανική Θεολογική Γραμματεία και Αραβοϊσλαμικός Κόσμος	Το μάθημα προσφέρει σημαντικές πληροφορίες και γνώσεις γύρω από την αραβική χριστιανική γραμματεία και θεολογία. Εστιάζει επί πηγών που αφορούν στις αντιλήψεις και διάλογοι μεταξύ Χριστιανισμού και Ισλάμ, μέσα από συγκριτική ανάλυση θεολογικών ζητημάτων, και τις χριστιανικές θεωρήσεις περί Ισλάμ. Συσχετίζεται η ιστορική και γεωγραφική εξέλιξη της περιοχής της Μέσης Ανατολής με τον ρόλο των χριστιανικών κοινοτήτων εντός της αραβοϊσλαμικής επικράτειας. Στο πλαίσιο αυτό μελετάται επί των χριστιανικών θεολογικών πηγών η ιστορία, και οι θεσμοί των Αράβων κατά την προϊσλαμική περίοδο, η διαχρονική παρουσία των χριστιανικών κοινοτήτων στη Μέση Ανατολή (Κόπτες,

	Σύροι, Ασσύριοι, Μελχίτες), καθώς και χριστιανικά στοιχεία που έχουν ενταχθεί στη μουσουλμανική παράδοση.
Δογματικά και Συμβολικά Μνημεία των Θρησκευτικών Παραδόσεων	Το μάθημα εστιάζει αφενός στη συστηματική μελέτη του θεολογικού περιεχομένου των δογματικών και συμβολικών μνημείων των μεγάλων θρησκευτικών Παραδόσεων, και αφετέρου στην ιστορική διερεύνηση των περιστατικών που οδήγησαν στην σύνταξη του, αλλά και τη γενικότερη γραμματολογική θεώρηση των κειμένων που αποτελούν δογματικά και συμβολικά μνημεία της της Χριστιανικής Θρησκευτικής Παράδοσης, και παρακαταθήκες των δογματικών κεφαλαίων των ιερών βιβλίων του Ιουδαϊσμού και του Ισλάμ και των αρχαίων θεολογικών πηγών των Ανατολικών Θρησκειών.
Επικοινωνιακή Θεολογία	<p>Το μάθημα αποτελεί μία εμβάθυνση στη σχέση της Ορθόδοξης Δογματικής διδασκαλίας με σύγχρονες επιστημονικές και πολιτιστικές σφαίρες, όπως η Φιλοσοφία, η Ψυχολογία, οι Μαζικές Επικοινωνίες, ο Πολιτισμός και ο Κινηματογράφος. Σκοπός του μαθήματος είναι να διερευνήσει και να αναδείξει τις δυνατότητες επικοινωνίας της Ορθόδοξης Θεολογίας με τον σύγχρονο κόσμο, υπερβαίνοντας τις "οντικές επιστήμες" και προβάλλοντας μια νέα διάσταση του Είναι ως Κοινωνίας Αγάπης. Επιδιώκεται η κατανόηση της μεταμόρφωσης της κοσμικής επικοινωνίας σε μια ανώτερη, οντολογική κοινωνία, όπου η ένωση ψυχών και συνειδήσεων επιτυγχάνεται μέσα από την υπέρβαση της ψυχολογίας και της κοσμικότητας, ως μια πνευματική ανάσταση της δημιουργίας.</p> <p>Το μάθημα καλύπτει τις εξής θεματικές ενότητες: η σχέση της Ορθόδοξης Δογματικής με τη Φιλοσοφία και την Ψυχολογία, η επίδραση των Μαζικών Επικοινωνιών και του Πολιτισμού στη θεολογική σκέψη, η Ορθόδοξη Θεολογία ως κοινωνία αγάπης και η υπέρβαση της αλλοτρίωσης, η μεταμόρφωση της κοσμικής επικοινωνίας σε πνευματική κοινωνία και η πνευματική ανάσταση της δημιουργίας μέσα από το μυστήριο του Χριστού. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να κατανοούν τη σχέση της Ορθόδοξης Θεολογίας με τον σύγχρονο κόσμο, να αναλύουν και να ερμηνεύουν θεολογικά ζητήματα σε σχέση με τις σύγχρονες επιστήμες και τον πολιτισμό, να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους για την επικοινωνία της Ορθόδοξης Θεολογίας σε διάφορες σφαίρες της κοινωνικής ζωής και να αναπτύσσουν κριτική σκέψη και προβληματισμό για τις προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας.</p>
Βίβλος και Λογοτεχνικές Σπουδές	Το μάθημα προσφέρει συστηματική γνώση και εις βάθος μελέτη της σχέσης των βιβλικών κειμένων με τη λογοτεχνία. Αναλύονται θέματα που αρύουν από τη βασική παραδοχή ότι στον χριστιανικό κόσμο η καλλιτεχνική μορφή του θρησκευτικού αισθήματος είχε και έχει ως βασικότερη πηγή έμπνευσης τη Βίβλο,

	<p>η οποία με τη μορφική ποικιλία των κειμένων της και με τον εκφραστικό της πλούτο, έχει ασκήσει επίδραση στη λογοτεχνία και από μορφολογική άποψη και από θεματική άποψη. Μελετάται και αναδεικνύεται η ποιητικότητα των κειμένων της Αγίας Γραφής, όπως π.χ. το “Άσμα Ασμάτων”, ο “Εκκλησιαστής”, “Ψαλμοί”, “Αποκάλυψη του Ιωάννη” και αφετέρου να μελετηθεί ενδελεχώς η απήχηση της Βίβλου στην ξένη και τη νεοελληνική λογοτεχνία του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα μέσα από παραδείγματα συγγραφέων όπως των Ρίλκε, Καμύ, Έλιοτ, Γέητς, Καβάφη, Σολωμού, Σικελιανού, Παπατσώνη, Σεφέρη, Ελύτη, Εμπειρικού κ.ά.</p>
Συγκριτική Θρησκευτική Θεματογραφία - Βίβλος και Τέχνη	<p>Το μάθημα μέσω της διδασκαλίας εξετάζει συγκριτικά τη χριστιανική θρησκευτική τέχνη, είτε αυτή ανήκει στο χώρο της πρωτοχριστιανικής ή βυζαντινής τέχνης είτε στο χώρο της κοσμικής τέχνης, κυρίως της δυτικής, με θεματογραφία βιβλική. Παρουσιάζονται εποπτικά όλα τα εικονογραφικά στοιχεία της σύνθεσης, συσχετίζονται τα στοιχεία μεταξύ τους στην εικονική διήγηση του θέματος, αναζητείται αναλυτικά η ιδέα που θέλει ο καλλιτέχνης να εκφράσει και εντοπίζονται οι έννοιες που βρίσκονται κρυμμένες, καθώς και οι συμβολισμοί του καλλιτεχνικού έργου. Βέβαια προϋπόθεση αποτελεί το ότι για κάθε έργο δίδεται όλο το ιστορικό πλαίσιο, που είναι και η προϋπόθεση της δημιουργίας του. Επίσης γίνεται αναφορά και σε σχετική ερμηνεία για το εικονιζόμενο γεγονός από Πατέρες της Εκκλησίας, πράγμα το οποίο βοηθάει στην κατανόηση εσωτερικών πτυχών της εικόνας.</p> <p>Το μάθημα προσφέρει υπαρκτά τεκμήρια σχετικά με το ότι οι εικαστικές τέχνες με τις καλλιτεχνικές δημιουργίες μπορούν να αφηγηθούν, να ιστορήσουν, αλλά και να διδάξουν. Στην δε Εικονογραφία ειδικότερα, που είναι η επιστήμη του προσδιορισμού και της ερμηνείας μορφών και εικόνων της κλασικής αρχαιότητας στη ζωγραφική και γλυπτική, ιδιαίτερα από τα μέσα του 19^{ου} αι. που αφορά σε θέματα χριστιανικών παραστάσεων από τη Βίβλο ή τη λειτουργική ζωή της Εκκλησίας από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες μέχρι σήμερα και καλύπτει την ανατολική και δυτική τέχνη, την εκκλησιαστική και την κοσμική τέχνη, το αισθητικό στοιχείο έχει και καθαρά διδακτική και ηθική διάσταση. Το μάθημα εστιάζει και αξιοποιεί ερευνητικά την παραδοχή ότι σήμερα η οπτική πληροφόρηση έχει γίνει αναγκαίος τρόπος ζωής και ο άνθρωπος «ακούει» πολύ με τα μάτια του και ως εκ τούτου οι εικόνες προσφέρουν γνώσεις και αναστοχασμούς για κάθε εικονιζόμενο θέμα.</p>
Ανατολικές Θρησκείες στη Δύση	<p>Το μάθημα προσφέρει συστηματική έκθεση και γνώση σε σχέση με την εμφάνιση και εισδοχή των θρησκειών ανατολική προέλευσης στις κοινωνίες της Δύσης από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα μέχρι σήμερα. Μελετώνται σε βάθος ρεύματα και Σχολές που προέχονται από τον Ινδουισμό, τον Βουδισμό και τον</p>

	<p>Ταοϊσμό (όπως ο Βεδάντα, το Ζεν, ο θιβητικός Βουδισμός, οι διάφορες μορφές γιόγκα) καθώς και η συμβολή τους στον σύγχρονο πολιτισμικό υβριδισμό.</p>
<p>Πολιτισμική Ψυχολογία της Θρησκείας</p>	<p>Στο μάθημα αυτό διερευνώνται οι θρησκευτικές και πνευματικές συλλογικά μεταβλητές, οι οποίες είτε επηρεάζουν, είτε επηρεάζονται από τον οικείο πολιτισμό. Η εξέταση της διασταύρωσης μεταξύ πολιτισμού και θρησκείας στο πεδίο της πολιτισμικής ψυχολογίας της θρησκείας αντιπροσωπεύει μια πολύπλευρη εξερεύνηση που εμβαθύνει στη σύνθετη αλληλεπίδραση μεταξύ πολιτισμικών πλαισίων και θρησκευτικών πεποιθήσεων και πρακτικών. Στο μάθημα ερευνάται η βαθιά κατανόηση των διαφορετικών τρόπων με τους οποίους τα άτομα και οι κοινότητες ερμηνεύουν, εσωτερικεύουν και εκφράζουν την πίστη τους στα μοναδικά πολιτιστικά τοπία που κατοικούν</p> <p>Σκοπός δε του μαθήματος αυτού είναι η προσφορά γνώσης όσον αφορά στη διαμόρφωση ορισμένων θρησκευτικών τύπων, συμβόλων και τελετουργιών.</p>
<p>Βιβλική και Πρώιμη Χριστιανική Αισθητική Έκφραση στην περιοχή της Μεσογείου</p>	<p>Το μάθημα εστιάζει στη θρησκευσιολογική αισθητική προσέγγιση των χώρων καθώς επίσης και των τρόπων θεμελίωσης των πτυχών της βιβλικής-χριστιανικής πίστεως στον Ελληνορωμαϊκό κόσμο της Μεσογείου. Σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσει τις εξής θεματικές: α) Δημόσια και Ιδιωτική Λατρεία στον Ιουδαϊσμό, β) Δημόσια και Ιδιωτική Λατρεία στον Ελληνορωμαϊκό Κόσμο, γ) Εβραϊκή Συναγωγή, Εβραϊκός Ναός δ) Αρχαίος Ελληνικός και Ρωμαϊκός Ναός, ε) Πρωτοχριστιανική κατ' οίκον Εκκλησία, στ) Από τον Αρχαίο Ελληνικό και Ρωμαϊκό Ναό στη Χριστιανική Εκκλησία και ζ) Πρώιμος Χριστιανικός Ναός.</p>
<p>Διαπολιτισμική Αγωγή και Συμπεριληπτική Εκπαίδευση</p>	<p>Το μάθημα εξετάζει θεωρητικές και πρακτικές προσεγγίσεις της διαπολιτισμικής αγωγής και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, με στόχο την προώθηση της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης στο σχολικό περιβάλλον. Εστιάζει στη διαχείριση της πολιτισμικής και θρησκευτικής ποικιλομορφίας, την ανάπτυξη δεξιοτήτων ενσυναίσθησης και κριτικής σκέψης, καθώς και στη δημιουργία παιδαγωγικών πρακτικών που ενισχύουν τη συμμετοχή και την ένταξη όλων των μαθητών/ριών, ανεξαρτήτως πολιτισμικής, κοινωνικής ή θρησκευτικής προέλευσης. Θα μελετηθούν: α) Θεωρίες διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και πολυπολιτισμικότητας, β) Πολιτικές και πρακτικές για τη συμπερίληψη ευάλωτων ομάδων (π.χ. προσφύγων, ατόμων με αναπηρίες, θρησκευτικών μειονοτήτων) γ) Στρατηγικές συνεργασίας σχολείου, οικογένειας και κοινότητας για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος, δ) Προσεγγίσεις διαφοροποιημένης διδασκαλίας και αξιολόγησης.</p>

Θρησκευτικές Εικαστικές Τέχνες	<p>Το μάθημα εστιάζει στις θρησκευτικές εικαστικές τέχνες, τη Ζωγραφική, τη Γλυπτική, τη Μικρογραφία, τη Βυζαντινή Αγιογραφία, τη διακόσμηση ναών και άλλων θρησκευτικών χώρων, καθώς και τη δημιουργία χειροποίητων αντικειμένων λατρείας, όπως σταυροί, εικόνες και αγάλματα, και εν γένει έργων εμπνευσμένων από θρησκευτικά θέματα, παραδόσεις και σύμβολα. Θα μελετηθούν οι εικαστικές τέχνες ως έκφραση πίστης και μέσο πνευματικής επικοινωνίας, καθώς και αντικατοπτρισμού των πολιτισμικών και ιστορικών συνθηκών κάθε εποχής. Το μάθημα εστιάζει στο παράδειγμα της Βυζαντινής Αγιογραφίας, η οποία ακολουθεί συγκεκριμένα πρότυπα για την απεικόνιση ιερών μορφών και σκηνών, καθώς και στο παράδειγμα του Ισλάμ, όπου διακρίνεται η χρήση γεωμετρικών σχεδίων και καλλιγραφίας για την έκφραση θρησκευτικών ιδεών. Μελετώνται αυτές οι μορφές τέχνης, η ιστορική τους εξέλιξη και σύνδεση τους με τη Θρησκεία και τη θεολογία, αλλά και η σημασία τους ως πολιτισμικό κεφάλαιο.</p> <p>Επιδιώκεται η κατανόηση της σχέσης Τέχνης και θρησκευτικής πίστης, καθώς και η ανάδειξη της Τέχνης ως φορέα ηθικών και πνευματικών αξιών.</p>
Θέματα Φιλοσοφίας της Θρησκείας	<p>Το μάθημα μελετά ερωτήματα όπως η ύπαρξη του Θεού και η αμφισβήτησή της από παλιότερους και νεότερους άθεους και σκεπτικιστές στοχαστές, με φόντο ένα πανόραμα ευρύτερης κριτικής στη θρησκεία αλλά και υπεράσπισης της πίστης. Μελετάμε ακόμη τις ποικίλες σχολές φιλοσοφικής και θεολογικής προσέγγισης της πίστης, όπως η Φυσική Θεολογία και ο Φιντεϊσμός, σε συνδυασμό με μια ιστορική επισκόπηση της ανάδυσης της Προτεσταντικής Μεταρρύθμισης και της μετεξέλιξης του δυτικού Χριστιανισμού. Επιπλέον, μελετάμε τη φύση του Μονοθεϊσμού και του Πολυθεϊσμού και επισημαίνουμε τον αντίκτυπο για την πίστη του έργου των Immanuel Kant και Ludwig Wittgenstein, όπως και των λογικών θετικιστών του Κύκλου της Βιέννης, έπειτα από μια διεξοδική εισαγωγή στη σκέψη τους.</p>
Θρησκευτική Ρητορική και Πολιτισμική Ποικιλομορφία	<p>Το μάθημα εξετάζει τον ρόλο της θρησκευτικής ρητορικής στη διαμόρφωση πολιτισμικών ταυτοτήτων, πολιτικών συστημάτων και κοινωνικών αντιλήψεων. Μέσα από ένα συγκριτικό και διεπιστημονικό πλαίσιο, το μάθημα εστιάζει στη ρητορική των παγκόσμιων θρησκευτικών παραδόσεων, αναλύοντας τόσο τις ιστορικές όσο και τις σύγχρονες εκδοχές της.</p> <p>Σκοπός του μαθήματος είναι να διερευνήσει πώς οι θρησκευτικοί λόγοι διαμορφώνουν τον δημόσιο διάλογο, επηρεάζουν κοινωνικά κινήματα και συμβάλλουν είτε στη συνοχή είτε στη διάσπαση πολυπολιτισμικών κοινωνιών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση της ρητορικής στρατηγικής, των θεολογικών αφηγήσεων και των σημειολογικών</p>

	<p>εργαλείων που χρησιμοποιούν οι θρησκευτικοί ηγέτες και στοχαστές.</p> <p>Το μάθημα αξιοποιεί πηγές από τη φιλοσοφία, την ιστορία, την κοινωνιολογία, τις θρησκευτικές σπουδές και τις πολιτικές επιστήμες, προκειμένου να προσφέρει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην κατανόηση της θρησκευτικής ρητορικής σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο.</p>
Αξιολογική ανάγνωση αγιολογικών και υμνογραφικών κειμένων	<p>Το μάθημα εστιάζει στη θεολογική θεώρηση της αγιότητας όπως αναδεικνύεται στα αγιολογικά κείμενα της ορθόδοξης χριστιανικής Γραμματείας από τους πρώτους αιώνες της χριστιανικής Εκκλησίας στον κόσμο μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Μελετώνται πηγές που συγκαταλέγονται στις ασκητικές και ψυχωφελείς διηγήσεις των πρώτων αιώνων, κριτικές εκδόσεις κειμένων βιογράφων και συναξαριστών, το Συναξάριον της Κωνσταντινουπόλεως, το Μηνολόγιον του Συμεών του Μεταφραστού, τα αυτοκρατορικά μηνολόγια.</p> <p>Μέσα από την ετερογένεια των αγίων μορφών προσεγγίζεται κριτικά ο διάλογος της αγιότητας με τα ιστορικά, κοινωνικά και πνευματικά δεδομένα κάθε εποχής. Αξιοποιείται η παραδοχή ότι η «επανασυγγραφή» Βίων αγίων των πρώτων αιώνων, αφού πρώτα αποσαφηνιστούν οι έννοιες της αυθεντικότητας, της γνησιότητας, της «μετάφρασις» ως προς ένα κείμενο, όσο και οι βίοι «νέων» αγίων, απεικονίζουν πρότυπα χριστιανικής ζωής που καλούν προς μίμηση. Παράλληλα γίνεται προσέγγιση και μελέτη σημαντικών ελληνικών υμνογραφικών κειμένων που εμπεριέχουν και αναδεικνύουν την εκκλησιαστική παράδοση και δογματική διδασκαλία της ορθόδοξης χριστιανικής Εκκλησίας όπως και ιδιαίτερη μνεία εκκλησιαστικών υμνογράφων (Ρωμανός ο Μελωδός, Ανδρέας Κρήτης, Ιωάννης Δαμασκηνός, Κοσμάς ο Μελωδός) και της συμβολής τους στην ορθόδοξη εκκλησιαστική ποίηση.</p>
Θρησκευτικά Δίκαια και Ανθρώπινα Δικαιώματα	<p>Το μάθημα προσφέρει γνώσεις και μεθοδολογία για την σύνδεση της προέλευσης και της ερμηνείας των θρησκειών με εκείνη του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ρόλου που αυτό επιτελεί στο πλαίσιο της διασφάλισης του σεβασμού και της ισότητας μεταξύ των μελών της κοινωνίας. Μελετάται η επίδραση των θεμελιωδών θεολογικών αρχών των θρησκειών στην εννοιολογική σύλληψη και τον μηχανισμό προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως αυτά αποτυπώνονται μέσα από τα διεθνώς παραδεδεγμένα και ισχύοντα κείμενα προστασίας αυτών και δη την Οικουμενική Διακήρυξη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΟΔΔΑ) και τις ειδικές Διεθνείς Συμβάσεις του ΟΗΕ, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (ΧΘΔΕΕ), την Αμερικανική Διακήρυξη των</p>

	<p>Δικαιωμάτων και Καθηκόντων του Ανθρώπου, τον Αφρικανικό Χάρτη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Λαών και, τέλος, του Αραβικού Χάρτη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.</p>
<p>Η σχολική Θρησκευτική Αγωγή στον Δημόσιο Χώρο τον 21^ο αιώνα</p>	<p>Το μάθημα εστιάζει στη θέση και τον ρόλο της θρησκευτικής αγωγής στον δημόσιο χώρο σε ένα παγκοσμιοποιημένο και πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Αναλύει τη δυναμική της θρησκευτικής εκπαίδευσης ως μέσο προώθησης του διαλόγου, της ανεκτικότητας και της κοινωνικής συνοχής, ενώ εξετάζει τις προκλήσεις που προκύπτουν από τη συνύπαρξη διαφορετικών θρησκευτικών και κοσμικών αντιλήψεων στον δημόσιο λόγο και στα σχολεία. Οι βασικές θεματικές ενότητες περιλαμβάνουν: α) Θεωρητικά μοντέλα θρησκευτικής αγωγής: συγκριτική προσέγγιση διεθνών πρακτικών, β) Θρησκεία, πολιτική και δημόσιος χώρος: οι προκλήσεις της θρησκευτικής ουδετερότητας. γ) Αντιμετώπιση της θρησκευτικής διαφορετικότητας στο εκπαιδευτικό σύστημα. δ) Ο ρόλος της θρησκευτικής αγωγής στην προώθηση της ειρήνης και της κοινωνικής δικαιοσύνης και ε) Θρησκευτική αγωγή και δικαιώματα του ανθρώπου: ισορροπία μεταξύ ελευθερίας έκφρασης και σεβασμού της διαφορετικότητας. Μέσα από κριτική ανάλυση κειμένων, μελέτες περιπτώσεων και βιωματικές ασκήσεις, οι φοιτητές/ριες θα αποκτήσουν τη δυνατότητα να εξετάσουν τη θρησκευτική αγωγή ως παιδαγωγικό και κοινωνικό εργαλείο στον δημόσιο διάλογο, αναπτύσσοντας στρατηγικές που προωθούν τη διαπολιτισμική κατανόηση και τη συμπερίληψη.</p>
<p>Γεωπολιτική της Θρησκείας: Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Πρακτικές Εφαρμογές</p>	<p>Το μάθημα επικεντρώνει στη διερεύνηση των τρόπων με τους οποίους οι θρησκευτικοί παράγοντες επηρεάζουν τις διεθνείς σχέσεις, τις παγκόσμιες στρατηγικές και τις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις. Μέσα από μια διεπιστημονική οπτική, οι φοιτητές εισάγονται σε βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της γεωπολιτικής της θρησκείας, αναλύοντας την ιστορική διαμόρφωση, τη θεολογική σκέψη και τις ιδεολογικές αντιλήψεις που καθιστούν τις θρησκευτικές κοινότητες ισχυρούς φορείς στον διεθνή και περιφερειακό χώρο.</p> <p>Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται παραδείγματα από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές, αναδεικνύοντας τη δυναμική επίδραση των θρησκειών στις πολιτικές αποφάσεις, στις πολιτισμικές συγκρούσεις και στη διαπραγμάτευση ζητημάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παράλληλα, συζητούνται σύγχρονες πρακτικές εφαρμογές της γεωπολιτικής ανάλυσης σε περίπτωση εντάσεων ή διαλόγου μεταξύ θρησκευτικών ομάδων και κρατικών ή υπερεθνικών φορέων. Οι φοιτητές καλούνται να αναπτύξουν κριτική σκέψη και να αξιοποιήσουν διεπιστημονικές μεθόδους, ώστε να ερμηνεύουν πώς οι θρησκευτικοί θεσμοί και οι παραδόσεις</p>

	<p>επηρεάζουν την κατανομή ισχύος και τη χάραξη στρατηγικών σε τοπικό και διεθνές επίπεδο.</p>
Δογματική Παράδοση και Πολιτική Θεωρία	<p>Το μάθημα εξετάζει τη διαχρονική σχέση μεταξύ θρησκευτικού δόγματος και πολιτικής θεωρίας, αναδεικνύοντας πώς η θεολογική σκέψη έχει διαμορφώσει πολιτικούς θεσμούς, νομικά συστήματα και κρατικά μοντέλα εξουσίας. Εστιάζει στην ιστορική εξέλιξη των θρησκευτικών αντιλήψεων για την εξουσία και στη συμβολή τους στη συγκρότηση πολιτικών θεωριών, από τη θεοκρατία έως τη σύγχρονη εκκοσμίκευση.</p> <p>Η προσέγγιση του μαθήματος είναι διεπιστημονική, συνδυάζοντας τη φιλοσοφία, τη θεολογία, την ιστορία και την πολιτική επιστήμη. Αντλεί από κλασικά και σύγχρονα κείμενα για να αναλύσει την έννοια της πολιτικής νομιμοποίησης, τη σχέση Εκκλησίας-Κράτους και την πολιτική διάσταση της πίστης.</p> <p>Εξετάζονται οι συγκρούσεις μεταξύ θρησκείας και εκκοσμίκευσης, η γέννηση του κοσμικού κράτους, καθώς και η σύγχρονη επανεμφάνιση της θρησκείας στη δημόσια σφαίρα. Αναλύονται παραδείγματα όπως το Βυζάντιο και το Παπικό Κράτος, η Γαλλική Επανάσταση και η πολιτική του λαϊκισμού στη σύγχρονη Ευρώπη και Μέση Ανατολή.</p>
Θρησκεία και Πολιτική Φιλοσοφία	<p>Στο μάθημα αυτό, μελετάται η συνεισφορά της Ιουδαϊοχριστιανικής παράδοσης στον Ευρωπαϊκό και τον δυτικό εν γένει πολιτισμό (σε συνδυασμό με την κλασική ελληνική παιδεία, το ρωμαϊκό δίκαιο και τον Διαφωτισμό). Εξετάζεται η φύση του κράτους δικαίου σε συνάρτηση με το ερώτημα για τη συμβατότητά του ή μη με τον Μονοθεϊσμό και τον Χριστιανισμό, ειδικότερα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη νευραλγική σχέση της Ορθοδοξίας και της Παράδοσης με τη Νεωτερικότητα.</p>
Θεολογία και Λογοτεχνία	<p>Το μάθημα προσφέρει διεξοδική διερεύνηση του διαλόγου της Θεολογίας με τη Λογοτεχνία μέσα από παραδείγματα ξένων και Ελλήνων λογοτεχνών, στην ποίηση, την πεζογραφία και το δράμα. Πώς θέματα μείζονος σημασίας όπως η μετάνοια, η αμαρτία, η συγχώρεση, η Ανάσταση κ.ά., καθώς και βιβλικές μορφές, όπως η Μαρία Μαγδαληνή, ο Ιησούς, ο Ιούδας, ο Κάιν, ο Αδάμ και η Εύα, ο Ιώβ κ.ά. έχουν εμπνεύσει και εξακολουθούν να εμπνέουν συγγραφείς της παγκόσμιας λογοτεχνίας, όπως τον Δάντη, τον Ντοστογιέφσκι, τον Κλωντέλ, τον Σαραμάγκου, τον Καζαντζάκη, τον Παπαδιαμάντη, τη Ζωή Καρέλλη, την Κική Δημουλά κ.ά. Επιπλέον θα μελετηθεί ο τρόπος που προσεγγίζουν οι συγγραφείς τον Θεό μέσα από τα λογοτεχνικά τους κείμενα, πώς η ποίηση ταυτίζεται με τη μεταφυσική, πώς οι ποιητές θεολογούν μέσα στο έργο τους, η πρόσληψη του ιερού στη λογοτεχνία κ.ά.</p>

<p>Ιστορία Τέχνης Θρησκευτικής Θεματογραφίας – Μουσειοδιδασκτική</p>	<p>Το μάθημα προσφέρει γνώσεις σχετικές με την εικαστική θρησκευτική τέχνη ως μέσου εξωτερίκευσης της πίστης στο υπερβατικό στοιχείο, σε Θεό δημιουργό και, ανάλογα με την κάθε θρησκεία, σε θρησκευτικές αντιλήψεις και κανόνες ηθικής, ως μέσου αποφόρτισης του εσωτερικού του κόσμου και των αλληλοσυγκρουόμενων συναισθημάτων του. Το μάθημα μελετά και τεκμηριώνει ότι μέσω της θρησκείας ο άνθρωπος προσπάθησε και πάντα προσπαθεί να δώσει πόρο στη μεταφυσική του απορία με τρόπο υπερβατικό, χρησιμοποιώντας τη δύναμη του θυμικού του και της φαντασίας του, εκεί που μόνος ο λόγος τον οδηγούσε σε αδιέξοδο. Εξετάζεται ο στενός σύνδεσμος της τέχνης με τη θρησκεία και η διαχρονική συμπλήρωση της μιας από την άλλη σε ένα υψηλό επίπεδο έκφρασης της πνευματικής αναζήτησης. Αξιοποιείται ερευνητικά η παραδοχή ότι η τέχνη αποτέλεσε για τη θρησκεία γέφυρα για να κοινοποιηθούν με αυτόν τον ιδιαίτερο εποπτικό τρόπο τα θρησκευτικά μηνύματα, οι ηθικές επιταγές αλλά και η ιστορική διαδρομή της κάθε θρησκείας και της δημιουργίας θρησκευτικής αυτοσυνειδησίας.</p> <p>Περαιτέρω, το μάθημα εστιάζει στη γνωστική προσέγγιση της Μουσειοδιδασκτικής, η οποία εντάσσεται στην Πολιτιστική Παιδαγωγική, και όσον αφορά στο χώρο της Θεολογικής επιστήμης έχει ιδιαίτερη σπουδαιότητα στη διαδικασία της θεολογικής εξοικείωσης με τις εφαρμοσμένες κοινωνικές μεθόδους ενός γενικότερου θρησκευτιολογικού προσανατολισμού με κοινωνική έκφραση μέσω της τέχνης.</p>
<p>Διάλογος Θεολογίας και Ψυχολογίας</p>	<p>Το μάθημα ασχολείται, συστηματικά με τις βασικές ερευνητικές αρχές, τις μεθόδους, και τους στόχους της διεπιστημονικής σύζευξης της Θεολογίας και της Ψυχολογίας. Διερευνά τις διαφορές, τις σχέσεις και τις δυνατότητες σύγκλισης και συνεργασίας τους καθώς και τα μοντέλα σύζευξης των πορισμάτων τους στη βάση της ανθρωπογνωσίας και αφορά την αξιοποίηση των γνώσεων της ψυχολογίας στη ποιμαντική πράξη της Εκκλησίας. Εξετάζονται οι επιστήμες της Θεολογίας και της Ψυχολογίας. Ορίζονται τα μεθοδολογικά και επιστημολογικά όρια του διαλόγου μεταξύ τους αλλά και με τις άλλες ανθρωπολογικές επιστήμες. Αξιοποιεί τις θεολογικές και ψυχολογικές γνώσεις για τη λυσιτελέστερη συμβουλευτική καθοδήγηση των πιστών μελών της Εκκλησίας.</p> <p>Το μάθημα στοχεύει στη θεωρητική και η πρακτική κατάρτιση των εκπαιδευομένων ώστε να είναι σε θέση να αναπτύξουν τις κατάλληλες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις, που θα τους επιτρέψουν να εφαρμόζουν τα μέσα και τις μεθόδους άσκησης επιτυχούς διαποίμανσης, μέσω του διαλόγου της Θεολογίας με την Ψυχολογία, εντός της ζωής της Εκκλησίας.</p>

Θρησκείες και Οικολογία	<p>Το μάθημα διερευνά τις πεποιθήσεις και τις διδασκαλίες των κυριότερων θρησκειών του κόσμου σε σχέση με το περιβάλλον. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο μάθημα στις θρησκείες του Χριστιανισμού, Ισλαμισμού, Ινδουισμού, Βουδισμού. Οι θρησκείες μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο για να αλλάξουν προς το καλύτερο ανθρώπινες στάσεις και συμπεριφορές. Το πεδίο θρησκείας και οικολογία μόλις πρόσφατα άρχισε να αναπτύσσεται. Επιπλέον, το μέγεθος και η πολυπλοκότητα των σύγχρονων περιβαλλοντικών προβλημάτων απαιτούν συνεργατικές προσπάθειες και μεταξύ των θρησκειών αλλά και μεταξύ θρησκειών και άλλων επιστημονικών πεδίων.</p> <p>Το μάθημα εστιάζει στην οπτική της Ψυχολογίας της Θρησκείας, στην οποία —τα τελευταία χρόνια— ευδοκμεί η λεγόμενη Οικοψυχολογία και η Περιβαλλοντική Ψυχολογία της Θρησκείας, δηλαδή μια πνευματική στάση ζωής, που καλείται να δώσει απαντήσεις στο πολύ σοβαρό αυτό πρόβλημα του σύγχρονου αλλά και του μελλοντικού, προφανώς, κόσμου. Στις ενότητες του μαθήματος γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην Ορθόδοξη Χριστιανική Θεολογία και πνευματικότητα, στη στενή σχέση μεταξύ Ψυχολογίας, Πνευματικότητας και περιβαλλοντικής συνείδησης, καθώς και στις πνευματικές διαστάσεις του οικολογικού προβλήματος.</p>
Θρησκεία, Ταυτότητα, Πολιτική και Μετανεωτερικότητα	<p>Το μάθημα προσφέρει γνώσεις και ερευνητικά ερεθίσματα γύρω από τον διαχρονικό ρόλο της Θρησκείας στην προοπτική της ανάπτυξης και ενδυνάμωσης της πολιτιστικής και εθνικής ταυτότητας. Μελετώνται οι Θρησκείες και οι θρησκευτικές πολιτιστικές παραδόσεις, ως παράγοντες κοινωνικής ειρήνης και συνοχής, οικουμενικής συνεννόησης και διαλόγου στην προοπτική επίλυσης χρόνιων κοινωνικών παθογενειών.</p> <p>Εξετάζονται ειδικότερα φαινόμενα, όπως α) η μετανεωτερικότητα, οι τάσεις για επιβολή και διάχυση θρησκευτικών, πολιτιστικών και εθνικών στερεοτύπων που συντηρούν ή και ενισχύουν ακραίες, αντικοινωνικές συμπεριφορές και συγκρούσεις, β) ο ομογενοποιητικός χαρακτήρας της παγκοσμιοποίησης που αρνείται ή και επιτίθεται στη διαφορετικότητα, στη θρησκευτική, πολιτιστική και εθνική ετερότητα, γ) η εργαλειοποίηση της Θρησκείας από την πολιτική, η άνοδος του θρησκευτικού φονταμενταλισμού αλλά και του μετανεωτερικού κοσμικισμού και δ) οι κίνδυνοι για τη Δημοκρατία και τους θεσμούς της, στην Ευρώπη και τον κόσμο.</p>
Νευροθεολογία και Γνωσιακή Ψυχολογία της Θρησκείας	Το μάθημα μελετά και αναλύει τις σχέσεις Θρησκείας και Γνωσιακής (Νευρο)Επιστήμης (Γνωσιακή Ψυχολογία, Φιλοσοφία τού νου, Νευροεπιστήμες, Γνωσιακή Νευροψυχολογία, Νευροθεολογία κ.λπ.).

	<p>Αποσκοπεί και εστιάζει στη βαθύτερη γνώση / κατανόηση των γνωσιακών (και νευροψυχικών) διεργασιών του ανθρώπινου νου, όταν ο τελευταίος αυτός -κατά τον α' ή β' τρόπο- συνδέεται με το Υπερβατικό.</p>
Εκκλησιαστική Επιστολογραφία και Εθιμοτυπία	<p>Το μάθημα εξετάζει την ιστορία, τη σημασία και τους κανόνες της εκκλησιαστικής επιστολογραφίας, καθώς και την εθιμοτυπία που διέπει τις γραπτές και προφορικές επικοινωνίες εντός της εκκλησιαστικής ιεραρχίας. Επικεντρώνεται στη μελέτη των επιστολών ως εργαλείων θεολογικής καθοδήγησης, διοικητικής οργάνωσης και διπλωματικής επικοινωνίας μεταξύ εκκλησιαστικών και πολιτικών αρχών.</p> <p>Μέσα από μία διεπιστημονική προσέγγιση, το μάθημα αντλεί από την ιστορία, τη φιλολογία, τη θεολογία και τη διπλωματία για να αναλύσει τη μορφή, το ύφος και τις θεσμικές συμβάσεις που χαρακτηρίζουν τις εκκλησιαστικές επιστολές από την Πρώιμη Εκκλησία έως τη σύγχρονη εποχή.</p> <p>Η διδακτική μεθοδολογία περιλαμβάνει ανάλυση πρωτογενών κειμένων, ιστορικές και συγκριτικές προσεγγίσεις, καθώς και εργαστήρια συγγραφής επίσημων εκκλησιαστικών επιστολών. Οι φοιτητές καλούνται να κατανοήσουν τη θεσμική και πνευματική διάσταση της εκκλησιαστικής επικοινωνίας, αναπτύσσοντας παράλληλα δεξιότητες στην εθιμοτυπία και τη δομή της εκκλησιαστικής γραπτής παράδοσης.</p>
Οργάνωση και Διοίκηση Εκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων	<p>Το μάθημα προσφέρει συστηματική γνώση γύρω από το θεωρητικό υπόβαθρο της δομής, οργάνωσης και διοίκησης των Εκκλησιαστικών Νομικών προσώπων με βάση τους Ιερούς Κανόνες της Ορθοδόξου Εκκλησίας αφενός και την κείμενη Νομοθεσία και Νομολογία αφετέρου. Έμφαση δίδεται στην πρακτική εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας των θεσμών της Ελλαδικής Εκκλησίας καθώς και των υφισταμένων εκκλησιαστικών καθεστώτων στην ελληνική επικράτεια. Συγχρόνως καταδεικνύεται η θεολογική, εκκλησιολογική και ποιμαντική διάσταση των ως άνω θεσμών, φορέων και δομών.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται ο Καταστατικός Χάρτης της Εκκλησίας της Ελλάδος, οι Κανονισμοί της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, οι πολιτειακές διατάξεις και η Νομολογία, σχετικώς με τους κανόνες, τις διαδικασίες και τα όργανα διοίκησης της Εκκλησίας της Ελλάδος και των λοιπών εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου (Ιερές Μητροπόλεις, Ενορίες, Ιερές Μονές, Ησυχαστήρια, Προσκυνήματα, κ.ά.) της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Εκκλησίας της Κρήτης, καθώς και τη διοίκηση και οργάνωση του Αγίου Όρους.</p>
Εκκλησία και Κοινωνικά Δίκτυα Αλληλεγγύης	<p>Το μάθημα προσφέρει γνώσεις και ερευνητικά ερεθίσματα γύρω από τον ρόλο της Θρησκείας και</p>

	<p>συγκεκριμένα της Εκκλησίας στον εμπλουτισμό και την εμπέδωση της έννοιας των κοινωνικών δικτύων, κοινωνικών υποδομών και της σύγχρονης κοινωνικής οικονομίας. Εξετάζεται η σύγχρονη οικονομική κρίση ως κρίση αξιών και η μετάβαση από την υπερκατανάλωση στην υποκατανάλωση και τις εναλλακτικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης. Μελετάται η μετάβαση από το <i>κοινωνικό συμβόλαιο</i> στους διαρκείς κοινωνικούς συμβιβασμούς στο πλαίσιο της κανονικοποίησης της προσωρινότητας και των κινδύνων. Αναλύεται ο κοινωνικός χαρακτήρας του Χριστιανισμού και η δόμηση της χριστιανικής θρησκευτικής κοινότητας, ως διαχρονικής κοινωνικής, λαϊκής και φιλάνθρωπης δύναμης, κατά το ιστορικό παράδειγμα που εκκινεί από την πρωτοχριστιανική και βυζαντινή περίοδο και τους μετέπειτα χρόνους και φθάνει μέχρι και σήμερα. Εξετάζονται προβληματισμοί για την ακρίβεια των εκτιμήσεων της κοινωνικής ωφέλειας, καθώς ένα μεγάλο μέρος του κοινωνικού έργου που παράγεται εντός των κόλπων της Εκκλησίας προσφέρεται αφανώς.</p>
Εκκλησιαστική Ηγεσία και Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού	<p>Το μάθημα εξετάζει την ιεράρχηση των πολλαπλών τομέων του λειτουργήματος του εκκλησιαστικού Ηγέτη, με βάση τη διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας και τις αξίες της ορθόδοξης Θεολογίας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα δομικά συστατικά που διαμορφώνουν τις κατάλληλες δεξιότητες άσκησης του του ποιμαντικού έργου και διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού. Μελετάται η μεθοδολογία της άσκησης της ηγεσίας και της διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού και εφαρμογή της τόσο στην ενορία όσο και στις λοιπές εκκλησιαστικές δομές. Ερευνάται η σημασία της ορθόδοξης ποιμαντικής ηγεσίας, εστιάζοντας στις αρχές της αγάπης, της διακονίας και της ταπεινοφροσύνης. Προσφέρονται γνώσεις γύρω από τη διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας, τη θεολογική και ηθική διάσταση της διοίκησης, καθώς και τις δεξιότητες διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού στον εκκλησιαστικό χώρο.</p> <p>Στοχεύει στην θεωρητική κατάρτιση γύρω από την άσκηση της εκκλησιαστικής διοίκησης καθώς και στην ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού και υπεύθυνης οργάνωσης της ενορίας αλλά και κάθε εκκλησιαστικής δομής για τη λυσιτελέστερη άσκηση του ποιμαντικού έργου της Εκκλησίας</p>
Κανονικό Δίκαιο και Αρχές Οικονομικής Διοίκησης και Αξιοποίησης Εκκλησιαστικής Περιουσίας	<p>Το μάθημα προσφέρει ένα αναλυτικό μοντέλο άσκησης οικονομικής διοίκησης εκκλησιαστικών οργανισμών και αξιοποίησης της περιουσίας τους. Διακρίνει την εκκλησιαστική περιουσία σε επιμέρους ταξινομήσεις ανάλογα με την νομοκανονική τους θεώρηση και μεταχείριση. Μετά από μια περιεκτική εισαγωγή στις βασικές έννοιες και αρχές της οικονομικής διοίκησης, της καινοτομίας, των εισοδηματικών πρακτικών, του λειτουργικού</p>

	<p>προγραμματισμού και του στρατηγικού σχεδιασμού, των μεθόδων στάθμισης και διαχείρισης κινδύνου, ανάλυσης σφαλμάτων, επίλυσης προβλημάτων και κρίσεων, καθώς και του νομικού πλαισίου που διέπει τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα, παραδίδονται συστηματικά αρχές και πρακτικές διοίκησης και αξιοποίησης της Εκκλησιαστικής περιουσίας, υποδείγματα οργανογραμμάτων και άλλων σύγχρονων εργαλείων ανάπτυξης του οικονομικού οργανισμού της Εκκλησίας. Τεκμηριώνεται η εναρμόνιση τους με το εκκλησιαστικό ήθος, τον πολιτειακό νόμο και τις αρχές της οικονομικής επιστήμης με έρευνα επί των νομοθετικών πηγών, της Νομολογίας και υλοποιημένων παραδειγμάτων.</p>
Θεολογική Επικοινωνία και ΜΜΕ	<p>Το μάθημα εξετάζει τη σχέση μεταξύ της θεολογίας και των σύγχρονων μέσων μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ). Διερευνά πώς η θεολογία μπορεί να επικοινωνηθεί αποτελεσματικά μέσω των διαφόρων μορφών ΜΜΕ, όπως η τηλεόραση, το ραδιόφωνο, ο τύπος και το διαδίκτυο. Σκοπός του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για την κατανόηση και την κριτική ανάλυση του ρόλου των ΜΜΕ στη διάδοση της θρησκευτικής σκέψης και εμπειρίας. Επιδίδεται η κατανόηση των προκλήσεων και των ευκαιριών που παρουσιάζουν τα ΜΜΕ για τη θεολογική επικοινωνία, καθώς και η ανάπτυξη στρατηγικών για την αποτελεσματική παρουσία της θεολογίας στα ΜΜΕ. Το μάθημα καλύπτει τις εξής θεματικές ενότητες: η ιστορική εξέλιξη της σχέσης μεταξύ θεολογίας και ΜΜΕ, οι θεωρητικές προσεγγίσεις της επικοινωνίας και η εφαρμογή τους στη θεολογία, η ανάλυση των διαφόρων μορφών ΜΜΕ και η επίδρασή τους στη θρησκευτική επικοινωνία, ηθικά ζητήματα που σχετίζονται με τη χρήση των ΜΜΕ για τη θεολογική επικοινωνία και η πρακτική εφαρμογή της θεολογικής επικοινωνίας στα ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας περιεχομένου και της διαχείρισης της παρουσίας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.</p> <p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να κατανοούν τη σχέση μεταξύ θεολογίας και ΜΜΕ, να αναλύουν και να αξιολογούν τον ρόλο των ΜΜΕ στη διάδοση της θρησκευτικής σκέψης, να εφαρμόζουν τις θεωρητικές γνώσεις για την επικοινωνία στη θεολογική πράξη, να δημιουργούν αποτελεσματικό θεολογικό περιεχόμενο για τα ΜΜΕ και να διαχειρίζονται την παρουσία της θεολογίας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.</p>
Εκκλησιαστική Προσωπογραφία και Πρότυπα Άσκησης Ηγεσίας	<p>Το μάθημα αξιοποιεί το φιλολογικό είδος της εκκλησιαστικής προσωπογραφίας, στην κατεύθυνση της ανάδειξης α) των ηθικών γνωρισμάτων της χριστιανικής ηγεσίας, όπως η ταπεινότητα, η σοφία, η διάκριση, η ευθύτητα, η δικαιοκρισία, η ειλικρίνεια και η αυτοθυσία και β) των μεθόδων και αρχών</p>

	<p>άσκησής της, όπως η αυτενέργεια, η εμπειρική καθοδηγητική, η εποπτεία, η επαγωγή, η βιωματικότητα, η συνεργασιμότητα, η ενσυναίσθηση και η θεμιτή υπέρβαση. Το μάθημα εξετάζει τη διαχρονική εξέλιξη της προσωπογραφίας, από τις πρώιμες αγιολογικές βιογραφίες μέχρι τα σύγχρονα συναξάρια, και την εντάσσει στο ευρύτερο πλαίσιο της εκκλησιαστικής γραμματείας, αναδεικνύοντας τις θεολογικές και κοινωνικές της προεκτάσεις.</p> <p>Διερευνάται η διασύνδεση ιστορικών προτύπων με τις σύγχρονες προκλήσεις της ηγεσίας, τόσο εντός του εκκλησιαστικού χώρου όσο και στο δημόσιο πεδίο. Μέσα από τη μελέτη κειμενικών μαρτυριών, αποσαφηνίζεται ο ρόλος των εκκλησιαστικών ηγετών ως φορέων πνευματικής καθοδήγησης και κοινωνικής συνοχής. Επιπλέον, αναλύονται τα ηγετικά υποδείγματα που προκύπτουν από την εκκλησιαστική προσωπογραφία, όπως η ποιμαντική ηγεσία, η χαρισματική ηγεσία και η ηγεσία μέσω του παραδείγματος, ενισχύοντας τη διεπιστημονική προσέγγιση του μαθήματος. Με τον τρόπο αυτό, η εκκλησιαστική προσωπογραφία μετατρέπεται σε εργαλείο όχι μόνο ιστορικής έρευνας, αλλά και κατάρτισης ηγετικών προτύπων με διαχρονική αξία.</p>
Θεσμοί και Δομές της Εκκλησίας της Ελλάδος	<p>Το μάθημα εμβαθύνει στη μελέτη και την ανάλυση των θεσμικών και οργανωτικών πτυχών της Εκκλησίας της Ελλάδος. Μέσα από μια διεπιστημονική προσέγγιση που ενσωματώνει θεωρίες από το χώρο του νομικού, οικονομικού και διοικητικού πλαισίου, το μάθημα διερευνά τη δομή, τις λειτουργικές διαδικασίες και τους κανόνες διακυβέρνησης που διέπουν τον ορθόδοξο θεσμό.</p> <p>Οι φοιτητές μελετούν την ιστορική εξέλιξη των εκκλησιαστικών θεσμών, την αλληλεπίδρασή τους με το κράτος και την κοινωνία, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι εσωτερικές δομές επηρεάζουν τη διοίκηση, τη διαχείριση πόρων και την εφαρμογή του εκκλησιαστικού δικαίου. Εξετάζονται παραδείγματα και μελέτες περίπτωσης που αποκαλύπτουν την πολυπλοκότητα των σχέσεων μεταξύ της Εκκλησίας και των σύγχρονων κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών παραμέτρων, ενισχύοντας την κατανόηση της Εκκλησίας ως σημαντικού παράγοντα στην εθνική και πολιτιστική σφαίρα.</p> <p>Το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης και αναλυτικών δεξιοτήτων, επιτρέποντας στους φοιτητές να αξιολογούν τις προκλήσεις και τις μεταβολές στα εσωτερικά και εξωτερικά πλαίσια της εκκλησιαστικής οργάνωσης, καθώς και να προτείνουν λύσεις και στρατηγικές για την αντιμετώπιση σύγχρονων ζητημάτων στον χώρο της εκκλησιαστικής διοίκησης.</p>
Θρησκευτική Διπλωματία και Ήπια Ισχύς: Τάσεις και Στρατηγικές.	Το μάθημα επικεντρώνεται στη μελέτη του ρόλου των θρησκευτικών οργανισμών και ηγεσιών στη

	<p>διαμόρφωση και άσκηση διπλωματικών πρακτικών, καθώς και στη λειτουργία της λεγόμενης «ήπιας ισχύος» (softpower) στο σύγχρονο διεθνές περιβάλλον.</p> <p>Μέσα από θεωρητικές και εμπειρικές προσεγγίσεις, οι φοιτητές διερευνούν τον τρόπο με τον οποίο οι θρησκευτικοί παράγοντες και θεσμοί αναπτύσσουν πολύπλευρες διπλωματικές πρωτοβουλίες, συμβάλλοντας στη διαχείριση διακρατικών σχέσεων, στη μεσολάβηση για την ειρήνη και την προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή στην προώθηση εκπαιδευτικών και πολιτιστικών ανταλλαγών. Παράλληλα, μελετώνται σύγχρονα παραδείγματα θρησκευτικής διπλωματίας, αλλά και οι προκλήσεις που ανακύπτουν όταν διαφορετικές θρησκευτικές ή πολιτισμικές κοινότητες έρχονται σε επικοινωνία με κρατικούς ή διεθνείς θεσμούς.</p> <p>Ο σχεδιασμός του μαθήματος ενθαρρύνει τη χρήση διεπιστημονικών εργαλείων από τον χώρο της Θεολογίας, των Πολιτικών Επιστημών και των Διεθνών Σχέσεων, προκειμένου οι φοιτητές να κατανοούν εις βάθος τον τρόπο λειτουργίας της ήπιας ισχύος σε θρησκευτικά συμφραζόμενα. Με τον τρόπο αυτό, το μάθημα συμβάλλει στη διεύρυνση της οπτικής των φοιτητών σε ζητήματα θρησκευτικής ηγεσίας, στρατηγικής επικοινωνίας και διοίκησης εκκλησιαστικών θεσμών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, εφοδιάζοντάς τους με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να αναπτύξουν κριτική ανάλυση και δημιουργικές προσεγγίσεις σχετικά με τη δυναμική της θρησκευτικής διπλωματίας.</p>
Οργάνωση Ιεραποστολικής Δράσης και Διάλογος με τον Σύγχρονο Κόσμο	<p>Το μάθημα προσφέρει συστηματική γνώση γύρω από την οργάνωση της ιεραποστολικής δράσης σε παγκόσμιο και τοπικό επίπεδο και οικοδομεί τις προϋποθέσεις και τη μεθοδολογία του διαλόγου με τον σύγχρονο κόσμο. Η θεολογία της ιεραποστολής, η θεωρία του διαλόγου, και η σπουδή του σύγχρονου κόσμου στη διεθνή ποικιλομορφία των πολλαπλών νεωτερικοτήτων είναι το υπόβαθρο της μεθοδολογία της δράσης και του τρόπου του διαλόγου. Το μάθημα αποβλέπει στην κατάρτιση του εκπαιδευόμενου με στέρεη γνώση και με χαρακτηριστικά πρωτοβουλίας και ηγεσίας. Τόσο η ιεραποστολή όσο και ο διάλογος προβλέπουν τον σεβασμό της ετερότητας, την ανάπτυξη δεξιοτήτων ακρόασης, την αυτογνωσία και συνειδητότητα του δρώντος ή διαλεγόμενου υποκειμένου.</p> <p>Μέσα από θεωρητικά κείμενα της πατερικής και σύγχρονης θεολογικής παράδοσης, της Ορθόδοξης και οικουμενικής (διαχριστιανικής και διαθρησκευτικής) εμπειρίας της ιεραποστολής και του διαλόγου, αλλά και μέσα από ιστορική σπουδή και μελέτη περίπτωσης παραδειγμάτων από τη σύγχρονη προσφέρεται θεωρητική γνώση, μεθοδολογική επάρκεια και τεχνογνωσία απαραίτητη</p>

	σε ό,τι αφορά την ιεραποστολική δράση και τον διάλογο στον κόσμο του σήμερα στο πλαίσιο μιας θεολογίας των συνόρων.
Θρησκευτικός Τουρισμός και Ψυχοκοινωνική Συμβολική	Το μάθημα επικεντρώνεται στον θρησκευτικό τουρισμό που αφορά στον Ιησού Χριστό, τον απόστολο Παύλο και τον Ιωάννη του βιβλίου της Αποκάλυψης. Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των ψυχοκοινωνικών διαστάσεων των θρησκευτικών ταξιδιών και προσκυνημάτων. Το περιεχόμενο περιλαμβάνει την εισαγωγή στον θρησκευτικό τουρισμό, με έμφαση στους ορισμούς, τις βασικές έννοιες και την ιστορική εξέλιξη, καθώς και την ανάλυση των ψυχολογικών αναγκών και κινήτρων των προσκυνητών και των κοινωνικών επιδράσεων. Το μάθημα εισάγει στην έρευνα τον όρο ψυχοκοινωνική συμβολική, καθώς εξετάζει τις ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της επαφής με τόπους και τα αντικείμενα, τα οποία έχουν αποκτήσει τη δυναμική του ιερού συμβόλου στο χώρο της συλλογικής συνειδήσεως. Μελετώνται οι μέθοδοι αναγωγής των συμβόλων, των τελετουργιών και των ιερών χώρων σε πράγματα που έχουν ειδική σημασία για αυτόν που τα επισκέπτεται και τα παρατηρεί, ώστε η βιωματική πρόσληψη της επίσκεψης να μετουσιώνεται σε αφυπνιστική εμπειρία, μέσω της αναπαραστατικής-συμβολικής, μάθησης. Σε διακριτή ενότητα το μάθημα εστιάζει σε θέματα διαχείρισης και ανάπτυξης του θρησκευτικού τουρισμού, διαφωτίζει σχετικά με τις δέουσες και κατάλληλες στρατηγικές προώθησης και μάρκετινγκ, και συνδέει το φαινόμενο του θρησκευτικού τουρισμού με το αίτημα της βιώσιμης ανάπτυξης και του θετικού περιβαλλοντικού πρόσημου.

Άρθρο 16

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

16.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΔΜΣ, καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στο πεδίο των θρησκευτικών σπουδών και της διαπολιτισμικής έρευνας. Η Συνέλευση του Τμήματος διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

16.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/της ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/της στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

16.3 Το ΔΜΣ πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων. Η βαθμολογική κλίμακα ορίζεται ως εξής: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

16.4 Ο τύπος του ΔΜΣ είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του ΕΚΠΑ και καθορίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

16.5 Στο πλαίσιο του ΠΜΣ απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα»

16.6 Κάθε δίπλωμα συνοδεύεται από αναλυτικό Παράρτημα Διπλώματος στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, το οποίο παρέχει πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο και τα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος, τις αποκτηθείσες γνώσεις και δεξιότητες, καθώς και τη βαθμολογία του/της αποφοίτου σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων (ECTS).

16.7 Η απονομή των διπλωμάτων πραγματοποιείται σε ειδική τελετή ορκωμοσίας, η οποία λαμβάνει χώρα τουλάχιστον δύο φορές ανά ακαδημαϊκό έτος, σύμφωνα με το τελετουργικό του Ιδρύματος.

Άρθρο 17 ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

17.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση πραγματοποιείται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας και σε χώρο της Θεολογικής Σχολής, παρουσία του/της Διευθυντή/ριας του ΠΜΣ, του/της Προέδρου του Τμήματος ή του/της Αντιπροέδρου και, κατά τις δυνατότητες, εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

17.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

17.3 Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που έχουν εκπληρώσει όλες τις ακαδημαϊκές υποχρεώσεις του ΠΜΣ, σε εξαιρετικές περιπτώσεις (όπως σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, σοβαροί λόγοι υγείας), μπορούν να αιτηθούν με τεκμηριωμένη αίτησή τους προς τη Γραμματεία του ΠΜΣ εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας.

17.4 Στους/στις αποφοίτους του ΠΜΣ μπορεί να χορηγείται, πριν από την τελετή ορκωμοσίας, βεβαίωση επιτυχούς περάτωσης των μεταπτυχιακών σπουδών τους, εφόσον έχουν εκπληρώσει όλες τις ακαδημαϊκές και οικονομικές υποχρεώσεις τους.

Άρθρο 18 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

18.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το ΠΜΣ «Θρησκευτικές Σπουδές και Διαπολιτισμική Έρευνα» αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από το ΠΜΣ, ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το ΠΜΣ κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

18.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση του ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του ΠΜΣ και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σε σχέση με τις σύγχρονες εξελίξεις στο πεδίο των θρησκευτικών σπουδών και της διαπολιτισμικής έρευνας, ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΠΜΣ.

β) Ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/τις φοιτητές/τριες.

γ) Ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον.

δ) Τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ.

Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης εξετάζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ, με στόχο:

- Τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του προγράμματος
- Τη διατήρηση του υψηλού επιπέδου σπουδών
- Την ενίσχυση της διεπιστημονικής προσέγγισης στη μελέτη των θρησκευτικών φαινομένων
- Τη βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών
- Την αποτελεσματικότερη σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα

Άρθρο 19

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2034-2035 εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 20

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. ή στην παρούσα απόφαση, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΙΑΣΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- A.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- B.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση

https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

